

Kwascha Laulawadi Yarat Markus

*Yohanna læ Sæt Baptima Tahsandə Banda Yəso
di*

¹ Leya kweshcha shundə kə ɗar Yəso kərəsti hweya Fara.

² Nda i yarandə tapənaa Ishaya hi tə ndatwa: "Ni thlən læ thlənda mban le na tahsandə mbandeku di.

³ Burata nifə le naka atfata hur loktara, le naka ndatwa tahsan mbanda læ Mwanda di kə pupwenangnguni mbachikən'en hi."

⁴ Bak Yohanna nakna basa hur loktarə tə ndatwa: "Chikawuni kətərənhi kə sangfichə Baptisma kə kalang fichə bəbichitfechi'enhi."

⁵ Nat nofchi Yahudiya tə Urshelima ɗəknda bəɗ'en tərəkəndəhi saən baptisma kanda a suhwad Urdun.

⁶ Yohanna njela'en pom ngelupa kənaən mumi'en tə poma, ɗəsəmtə'en mbecha tə ɗecha.

⁷ Ndakənwa yuna bata diffitəna le nak mwanchin mə njang chika sahət pahəmchi'en səkwisi kə koppihi kə kwasayihiwa.

⁸ Saayi Baptisma kuni tə ama paɗ nakna sət ikən tə Chidchid chit Shemeɗa.

Sa Fichə Baptisma Yəso

⁹ Hanmunchiniyu bak Yəso thlata Nazarat a thlet həmət Galili. Yohanna saən baptisma a suhwad Urdun.

¹⁰ Nak Yəso cheta kisha hur ama chatkichuyu nakən in'afshi hi bak Shemedə Fara hai kə dar indi'en nda ngungwidnga.

¹¹ Səkkə nofchə burata a afshi tə ndatwa: "Sokən naka hwe'engna le yahti pad lela səkti mbənkənfa."

Kakada Shedən Yəso

¹² Chatkichuyu pəkkə Shemedə Farə ndə kə hur loktara.

¹³ Mundə kumchit fwadə Shedanna kəkadanda a hur loktara. Məla hur loktara tə də hərəmcha nak mala'ika Fara kəssandəsi.

Tirke Yəso Tora Galili

¹⁴ Diffitəkən kəsang fichə Yohanna, bak Yəso kə hachahai Galili nakna basə kweshcha shunda Fara.

¹⁵ Ndakənwa: "Bed hanmunchəkən nduk. Fara yehsə chedanda kuni wa kutur nakən. Chikawuni kə tərənhi, fəram kit kə kwescha shunda Fara."

Ed Yəso Tərka Kimshechi'en

¹⁶ Nak Yəso bərtəhi tə mi suhwad Galili, nakən Siman tə Andarawus hwanman Siman kanda muh langtanganga kəthləm fa tumchə naknda.

¹⁷ Ndang Yəso kandəwa: "Kuramnji ni sandəkuni kəfa bat tə nofcha mbədengna."

¹⁸ Chatkichuyu malangndə tum tincha kurəkəndəndə.

¹⁹ Nak Yəso witə kə ban, nakən Yakubu hweeya Zabadi tə Yohanna hwanmankən a hur komm-bawal, kanda tahsandə langtangchengnanda.

²⁰ Akən kanda malkəndə shinnandəhi, Zabadi hur komm-bawal tə tahət fa torcheng nanda kurəkəndəndi.

Yəso Riktə Bəbi Shemedə

21 Baknda Kafarnahum, bak farə yipta Yahudawechehi, nakna sakanda kandəhar.

22 Shekda ng i'ndə kandə tə witə sakiniyu, nda nifə səkkəsi, nga nda malndəmcha thlahbət Musa wa.

23 Nifəsa hur bət humta Yahudawechikənhi tə bəbi Shemeda fa hwakən,

24 ndakənwa: "Mə kəmukə tə kani Yəso lə Nazarat ta? Baku kə təkangnə kanihiwa? A shini ndu wunnaku. Sokən naku Chidchid le baka mbəda Fara."

25 "Bokang Yəso bəbi shemedkənhi ndaənwa ngasu ba, chukisha fat'en!"

26 Bəbi shemedkən nakna saktanda məla hwata cheknakisha fat'en.

27 Pəđang ənatkən nofchəkənfa sahangndə ndani witə mə leya? Yuwa sakandadi tə səktəsiwa? Nđangna bəbi shemedchəkənwa kə chendakish pad səkkəndəndi.

28 Kusheng i sət Yəso yu səkkəficha a hachahai Galili nat.

Kəna Yəso Nofcha də oi

29 Diffitə chendengnanda kisha bət humta Yahudawechehi, pəđang Yəso tə Yakubu tə Yohanna kə hura'a nda Siman tə Andarawus.

30 Nak thlabər Siman hahchin hafat kakənnda, chatkichuyu bwa'angnda Yəso.

31 Dək Yəso bəsndi kəskən har'en thlaən, chat kənkəna dadi nakna sət tor dəsəmta.

32 Diffitə həmta farəhi ngomang ndə haacha tə fa bəbi luwurcha,

33 Nofchi hur həmətkən ngomkənda kish kə mi hura'a,

³⁴ Kənanɔ Ƴəso hachəkənadi tə fa bəbi luwurcha, paɗ malawutə fa bəbi luwurchəkən kə shuwunndəwa kəthləm shinndəndi.

Pidet Ƴəso Hwanda Bədi Nguchit Nifəsi

³⁵ Thlaakəna bingtə tung, mwee bət shumma kə bət nguduk ka hwanda.

³⁶ Siman tə tahət nofchəkən naknda katndi.

³⁷ Mbəsangnda, ndangndəwa: "Chikawun məla kassa."

³⁸ Ndang Ƴəso kandəwa: "Tama hwanhəmchi naka ban, kənni basa pənniyu paɗ ndəkən cheka bat tə nji."

³⁹ Wu'yaən hachahai Galili nak na basa bət humta Yahudawechihi nak na chandə bəbi luwurcha kish.

Kəna Ƴəso Nifə tə Tarkwinda fa

⁴⁰ Bak nifə tə tarkwinda fa, kopkənhi nakna hwanandə tə ndatwa: "Ma yehnəsi kənitəna ɗadi."

⁴¹ Hadaən Ƴəso fa, təkə'ən harfa, ndakənwa: "Yehisi kənu ɗadi."

⁴² Chat kichuyu yimkə tarkwiinkənhi kənkənadi.

⁴³ Ndang Ƴəso wa pəɗu kə mbwa'ana nifəwa,

⁴⁴ "Mbwa'ana chikawunwa, pəɗu ɗu chedan faɗə ku Pərist kə fərnə i la fərtə fīcha ma kənafichə nifa ɗadi nda ənnənə sakandə Musa kuni har yu, kə sokka ənnat səndəwa kinnadi."

⁴⁵ Pəɗakən nakna mbwa'anda nofcha nakna fanandə shuwunkənhi ka'ən, kəthləm ndəkən Ƴəso mbəla'utə kaləfathi a thlet hwanhəmchəkənwa. Pəndakən kə bət ngunduk, paɗ nak nofcha bata mbəɗ'en chika tə teni.

2

Kəna Yəso Nifə le Saka di

¹ Diffitə hwanmunchəkən dimek, ngərang Yəso in kə Kafarnahum, səkkə nofchəwa mələhuri.

² Bak nofchə oi, pad mwa'u bətsəwa taa kə mikəndda, məlan pad nakna basa pathla Fara kanda.

³ Ndəkən bat nofcha mbəd'en tə tərəd, nofchə fwada tərəkəndi.

⁴ Mbəsundə bət kə thləmatkən ndukwa, kəthləm yakat nofcha tərəkəndə tə dar kətənkən, pa-hangndəhi fərkəndənda hai kə mbanitə Yəso a dar bət hunat'en.

⁵ Nak Yəso fər kitchidəngnandəhi, ndangna le sakadiyuwa: "Hweya kalu fichə bəbifechekuhi."

⁶ Maldəmchi fərkə kit kə kussa Musa yu nak dəfassa mbənniyu naknda yarandəhi hur hanndəkikecheng nanda.

⁷ "Kəthləm mi nat nifiya shundə kichuyu? Mb-witə i nguchik keeke kə bəda Fara, wunla kalang bəbichitfata nifəhi manga Faruwa?"

⁸ Tangtang nəd Yəso hi hur shemed'en i nannda yara, ndangna kandəwa: "Kəthləm mi natuni yarə kichuyu hur hanndəkikechengnuni?"

⁹ Len nak pa'pa i? kə ndangna le sakadiyuwa kalufichi bəbifandekuhiwa ndu kəndangnəwa thla'u tərū bət hunadeku kə wii nə witekuwa?

¹⁰ Kəthləm kəsənuniwa alchita hweya nifəsi kə kalən bəbifathi a hur kishi'iyā, ndangna le sakadə təkənwa:

¹¹ "Ndukiwa thla'u tərū dəngləku kə pədana dāfi kə hure'eku."

¹² Thlaakən tukwas tərəkən ndəngl'ən chek-nakissha hur hurəkən, ɓanitə chikawuni, shekn-dang ində kanda naknda mwanandə Fara, ndangndəwa: "Tamwuma nat ən kicheyawa."

Ed Yəso Lawi

¹³ Ngərəkən chetakish paɗ kə mi hawurta, ɓak ngom nofcha ɓəɗ'en, paɗ sakangnakandə har.

¹⁴ Nakna mbərtəhi, nakən Lawi hweya Halfa ɗas ɓət thlət chamta, ndaənwa: "Kurunji" thlaakən kurukənndi.

¹⁵ Nak Yəso səm'əna a hurhura'a Lawi tə fa thlət chamcha tə fa ɓəbichitfata, tə kimshechi'en kəthləm nofchə ka'ən kurukənndi.

¹⁶ Kə nat maɗɗəmcha fa sakandə ndelwercha Musa ɗi fichile naka Farisiyawecha, Yəso mələ səm'ən tə fa ɓəbifecha, tə fa thlət chamcha, ndangnda kimshechi'enwa kəthləm mi natna səm'ən tə fa thlət chamcha paɗ tə fa ɓəbifecha?

¹⁷ Kə səktə Yəso kandə kichuyu, ndangna kandəwa: "Nofchi nak ngwalngwal hi, kəmwu ən kandə tə lə fər hanɓəbaawa, fichile nak hahchin na kanndi. Buwi kəthləm kə i fichile fərkə kitwa, ɓaki kəthləm fa ɓəbichitfata".

Sahhami Yəso kə Dar Cherə Ama

¹⁸ Nakənya kimshecha Yohanna tə Farisiyawecha kanda cherə ama. ɓak nofcha mbəɗa Yəso sahangndəwa: "Kəthləm mi nat kimshecha Yohanna tə i Farisiyawecha cherə ama paɗ ichiwa kanda cherə amwa?"

¹⁹ Ngəmang Yəso wa, təkənənət səmat pera nata thləmat shikechikən kənnda cherə ama? Ngu nat kichuwa, ma mwe səmat perəkən tə kandəwa.

²⁰ Hanmunchəkəna bāta le nat ficha tərāndə səmat perəkəna thləmannda farinəyu nanda chērə ama.

²¹ Nifəsi na bumanđə yuwa njela'a tə dōhət nje-laawa kəthləm ma shid kichu na dōhət njeləkəna thlahtadi ka'ən.

²² Nifəsi na thlər yuwa am innabi kə hur dōhət kupat wa, kəthləm nan fəltə dī pad nu kubat i hurkənyu tə kupatkən nat. Kəthləm dəkən naku thlər yuwa am innabi kə hur yuwa kupata.

Yəso Ləmwanda Məlan na Farə Yipta

²³ Farəyipta nak Yəso bərtəhi tə hur hitə hwarma, nak kimshechi'ena bwerət hwarəm kəna mi.

²⁴ Nđang Farisiyawechəwa: "Nu, kəthləm mi nannda sət i ngəməwuchit kustəkən kə səficha farə yipta?"

²⁵ Ngəmaən kandəwa: "Tamwuni changn-gandəwowa, i sət Dauda yahkən dəsəmta kəthləm mitafi'en, kandaş tə nofchi'en fichile naka thləmatkənwa?"

²⁶ Yim kəna kətən mwanandə Fara a thlahbədi nat Abiyata kə kapat Pərist, chiikən njohmi tah-sandə fichihi kəthləm kapat Pərist le kamuchiksi kə chii nifə somənwa, kapat Pərist ndak kamkəsi kə chi'ən. Pad fərangna fichile naka thləmatkən yu.

²⁷ "Nđang Yəso kandəwa, sək fichə Farəyipta Yahudawecha kəthləm nifa, su fichə nifa kəthləm Farəyiptəwa."

²⁸ Kəthləm ndəkən, Hweya Nifə məlan naka Ləmwanda nat tə i Farəyipta."

3

Nifa le Sat Har'ennadi a Kafarnahum

¹ Farə le yimkə Yəso bət humta Yahudawechihi, nakən nifa le sat har'enadi.

² Nak nofcha kəlandə ndu na Yəso kənandadafi farə yipta kəthləm kə mbəsndə i nannda təraniyafa

³ Ndang Yəso le sat har'ennadiyuwa: "Thla'u thlaru mbanitə nofcha."

⁴ Sahang Yəso kanda: "Mə mbutə kustəkən kəsəficha Farə Yipta? kafatwa ndu bəbichitfatwa, kə həkang fichə shishshingtəwa ndu kə bəlang fichəwa?" ngaskəndə shetəta.

⁵ Kəlang Yəso kandə tə səb hur ka'ən kəthləm kwaakwaachit hanndəkikechengnanda. Ndaənwa: "pupwanan harekuhi." Pupwanaən hi kənkənadi.

⁶ Chek Farisiyawecha tə wesha kə bənda nofcha Hiridus kəthləm kə tahsangndə mbayihi nannda bəlandə Yəso.

Nofchə oi Kurəkə Yəso

⁷ Thlaakə Yəso tə kimshechi'en kəmi hawurta, kurəkə nofchə ndə oi thlata Galili nat tə nofcha Yahudiya,

⁸ səkkəndə ichi nat nanna sətta, yakat nofchə ka'ən baknda mbəd'en, thlata Urshelima, Edom tə hachahai Urdun taa kə Taya tə Sidon.

⁹ Kəthləm rahanda njekthlə-njekthləchitta nofchihar, ndangna kimshechi'enwa dama kəlam han kommbawal har ərta, kəthləm terə nofcha məninda təkaharfa.

10 Kənanndə nofcha dadi oi, nat fa hafecha nangnda bahtə nduk kəthləm kə mbunangndəharfa.

11 Chika kwat nat bəbi shemechikən ndi chat kopkəndəhi kanda kukwara ndangndəwa: "Sokən naka hweya Fara."

12 Tiidaən thləmechengnanda kə mbwa'anda nifə ndu wunnakənwa.

Ted Yəso Kimshechi Kumngərənsə Chap

13 Tərkəna dargwiya akən fichile yahtən baknda bəsndi

14 Tadtən nofchə kum ngərənsə chap akən kandəwa kimshechi'en fichile na nat təndi, bahnan la thlənkanda kə dənda basa.

15 Paɖ nuni mbəs alchit chandə bəbi luwurcha kish.

16 Fichile tadtən kum ngərənsə chap yu, Saminu (le dəfandənwa Bitrus),

17 Yakubu hweya Zabadi tə Yohanna hwanmankən (le dəfandən paɖwa Buwanarjis sakətkənwa hwecha bok era"),

18 Andarawus, tə Saminu, tə Filibus, tə Bartamalawus, tə Matiyu, tə Toma, tə Yakubu hweya Halfa, tə Taddawus, tə Saminu lə Kan'anata.

19 Tə Yahuda Iskariyoti le hi'yang Yəso di.

Yəso tə Ba'alzabul

20 Chat pəɖak Yəso huri, ngərkə nofcha ngomtə oi, mələn tə kimshechi'en bəsundə har səm ndəsəmtəwa.

21 Kə səktə nofchi'en dəknda kəsanda kəthləm nofcha ndatwa: "Təraa luwurcha."

22 Malɖəmchə fa sakandə dəlwercha Musa di, fichile baka a Urshelima ndangndəwa: "Kutur

luwurchə naka fi'en paɖ tə alchita kutur luwurcha la rəktən luwurcha kish."

²³ Ak Yəso kanda, shuwunkən tə kanda hur sakətən, ndakənwa təkəni nat shedanna bəla kətandə shedanna kish?

²⁴ Ma shek kuturichithi chap, kuturichitkən ngu saktəwa.

²⁵ Kichu paɖ ma shek huraahi chap hurəkən ngu thlarəwa.

²⁶ Shedən ma thla'ada fat'enfa kəssakənhi ngu bəla thlarəwa kəthləm ndukwat'en baka.

²⁷ Kitchitkən nifəsina bəla yimta hura'a lə alchit kə herka'ənwa, manga tə kənaən lə alchitkənhi kana mbəla herkandəwa.

²⁸ Kitchikən təni mbwa'anda kuni nat bəbifechi sət nofcha na ficha kalandakandəhi tə chika wun njirfat sətnda,

²⁹ Chika tə kichu le njirkə Chidchid tə Shemedə ngu ficha kalandəhiwa nakna nat kəla bəbichitfat kə pware.

³⁰ Mbukə Yəso kichu kəthləm lə ndangndəwa: "Bəbi shemed'ensi."

Man Yəso tə Hwanmanchikən

³¹ Bak mankən tə hwanmanchikən thlarkənda kish, thlənkəndəwa kəban.

³² Yakat nofchi tauranghiyu shuwunkəndə tə ndi ndangndəwa, yatu tə hwanmanchiwa kanda katsa kish yəhdə sa natsa.

³³ Ngəmaən kandəwa: "Wun yaa tə hwanmanchina?"

³⁴ Təbərəkənhi tə bəda fichile das das yu ndangnakandəwa: "Nam kandəya fichileya naka nda yaa tə hwanmanchina"

³⁵ Nat le sæk i yahtø Fara mēlan na hwanyaa tø yaa.

4

Sakatkən tə la Həfta

¹ Pađ tərkaakə Yəso sakandada mi kapat hawurta ngomkə nofchə ka'ən, tərkena hur kommbawal sokkənhi kə hurkən, nofchə oi a mi chicheng hawurkən.

² Nakna sakandakandəhara a hur sakatkən tə ndatwa.

³ Səkama! chek lə hudata kish ka həfta

⁴ Nakna weshə witəkən, funə witəkən həmkənda hai kə hur mbanda, bak handishcha chathlanda.

⁵ Funə witəkən pađ həhatkənnda dar fufurta bədi nguchit furtəsə diichin, tifikənda kish ledled, kəthləm ngafurtəsə darkən diichinwa,

⁶ Təkkə hwatfarəhi, lifirkəndadi kəthləm nga thlorə'ensə diichinwa, hwarkənadi.

⁷ Pađ funə həhatkənda hur ndahcha, mwankənda pađ njekthlang ndahchiyu bəla'utə sət hwechafuwa.

⁸ Funə pađ həhatkəndahai kə hachahai diichin mbulkən səkən hwechafa, funə kumchit məkkan, funə kumchit tehhweth, funə pađ kumchit kum.

⁹ Ndak Yəso wa: "Le nat thləmat səktə'ensi kə səkkən."

I Sək Fərtən Sakatkən

¹⁰ Nak Yəso ichtikən, fichile nduk təndə tə kimshechi'en kumngərənsə chap, sahadndə səkət shuniniyu.

¹¹ Ndangnakandəwa: "kunang ngəmaficha kunisi kə sənnuni i naka bufwēeta hur mwanda

Fara, fichile nguchika hurnuni, chikamə naki mbwa'anda kanda hur sakətkən.

¹² Nanda kəllathi kə kəllathi chika kichu ngunda natwa, kə kandə thləmathi kə kat thləmathi chika kichu ngunda səktəwa. Kəthləm ma shidndə kichu nanda təbərtəhi bənda Fara kə kalang fichi bəbichitfehengnanda kandəhi.

¹³ Ndangnakandəwa, awi sənwuni sakət shuniniyuwa? Nakuni sən yakat sakchikənwa kənni?

¹⁴ Lə hudaɸiyu hiftə shunda Fara.

¹⁵ Fichile həhatkahi kə hur mbandəyu, kandang naka sakət fichile həftə fichə shuwunkəna hanndəkikechengnandəyu, kə səktənda chat kichuyu bək shedanna thləndə kandəhar.

¹⁶ Kichu paɸ hanwitə həftə ficha hur fufurtəyu, kandang naka fichile səkkə shuwunkən thləkndə tə mbənfata.

¹⁷ A nakən sutə thlorə hanndəkikechengnanduwa, nga alchindengnandəsuwa, ma yimnda hur bahtə kəthləm shuniniyu chikndə hansarəhi.

¹⁸ Funə paɸ kandang naka sakət fichile həhatka hur ndahchiyu, kandang səkkə shuwunkən,

¹⁹ paɸ ənat kishita tə kənecha tə yah icha kishita, yimkəndəsi njaən shuwunkənna kanda suwa kweshchaənwa.

²⁰ Fichile həhtə ficha hur furtə dūichinyu kandang naka sakət fichile səkkə shuwunkən thləknda, səkndə torsi mbəskəndə chekətkən, funə kumchit məkkan, funə kumchit tehhweth, funə kumchitkum.

Tikesha le Supwandə Fichə tə I'nafta

21 Dək Yəso mban tə ndanda kanduwa: "Məlapakaa la bək fichə tə tikesha huri kəthləm kə supwang fichə tə i'naftəwa, manga kichuwa kə dəffichəhi kəka bət hunatwa? le bətatunitəkən kəthləm kə dəffuni kə bədi la dəftəfichəwa?"

22 Ənsənaka bəbweətə nguchit ficha chandakishwa, ənsa supta nguchit ficha kwallandandəwa.

23 Le nat thləmat səktənsi kə səkkən!"

24 Pađ ndangna kandəwa, dəffam i'ndəsi, kə dar ənənə səktuniyu, somədi kəkədtusi, tə ndəkən nat ficha kəkədtəsi.

25 Kəthləm le natən'ensi, məlan nat ficha chekanda, le nguchitən'ensi pađ chikale naka har'en na ficha thlandəhar kə chekəng ficha le natənsə'en.

Sakət Tifta Wita

26 Ndakən pađwa: "Mwanda Fara nakən nda nifə weshkə witə'enna hachahaya.

27 Kə hunanhi kə thləən tifikə witəkənna kish, mwankən, sənütə ndu səkən kəniwa.

28 Furtə tə i'ndə'en la bəlaakən mwanandə hwarma pađ kə bulən, sən hwechafa.

29 Ma nihidi hwasəən tə chelta, kəthləm shee thləhbət nəhatə'en."

Sakətkən tə Hwan Musdad

30 Ndakən pađwa, nakma kəkədandə mwanda Farə tə mi? Manga kichuwa witə sakətkən natma kəkədandəfa?

31 Nakən nda hwan musdad, le nak ngudəh a hur ichi la həftəficha hachahaya.

32 Chika tə kichu ma həffa ficha, nan mwanda kə mbərənka təhət afchihi hur hitəkənyu, njarkənhi ka'ən pađ kana handishcha sokta kaaftə'en.

³³ Tə sakət shuwunchə ka'ən mbutə Yəso shunda Fara, kə sərət səndengnanda.

³⁴ Mbwa'autə shunda kanda nga tə sakətkənwowa, paḏ maməlan ichtkən, la mbwa'angna kimshechi'en chikami.

Yəso Bokada Kapat Rənnahi

³⁵ Farəniyu sək farəhufta, ndangna kimshechi'enwa: "Chamən hawurkən kə mi chicheng le taatəyu."

³⁶ Malkəndə ngəmnofchikən ḏiffi'in, pəḏakndə tənda hur kommbawal ichtkən, paḏ kurəkə təhchikən kanda.

³⁷ Ndəkən thlatə husomba tərənna ka'ən, nak rənnikəna həhrandə kommbawal təkən, nak ama hasa hur kommbawal təkən nda nan nəhata.

³⁸ Yəso paḏ mələ hur kommbawal təkən a ḏar bət sokta mələ səbweni, nahnang kimshechi'en ndangndəwa: "Malḏəm, nəma təktəhi, kəmmuwowa?"

³⁹ Nahənkən, bokangna rənnikənhi, ndangna rah amkənwa: "Thlarruhi! kə ngasnə kəmma!" Ndəkən thlartə rənnikənhi shəyyet.

⁴⁰ Nđangna kimshchi'enwa: "Kəthləm mə lechituni kakəchiuyu? Paa kənəkənya ngafərkit engnunisəwowa?"

⁴¹ Lechitndadə kaka'ən, ndangndandaniwa: "Witə nifəməkicheya, rənna'a tə ama kanda fəra mwanda?"

**Kəna Yəso Nifadi, le Nak tə Hafat
Bəbi Shemeda fa
(Matt 8:28-44; Luk 8:26-39)**

5

¹ Kə chandəndə suhwada kə hachahai Garasi-nawecha.

² Kə tərtə Yəso haya hur kommbawal, thlaakə nifa le nak tə bəbi shemedə, mbət shok tə'en mbət thlohurcha bakna mbəda Yəso.

³ Nifəkən kwatmurcha naka mbət shoktə'en, nifəsi la mbəllakkə kənnanduwa chika tə chalochoiwa.

⁴ Kəthləm kurbafichə kənnandə harchi'en tə sarəchi'en tə chalalocha, nat təkichu dədahaən chalalo təkənnada sarə'en. Nga nifəsi tə alchitafa la mbəllakkə kəssandəhiwa

⁵ Nda fidikta tə fara la nakna kwat murchə tə dar shohlacha kəna nata tit ka'en, pad kəna bursa ndə fat'enadi tə ngwicha.

⁶ Kə natən Yəso langnga, paakənsi tə rahta dəkna həmta mbanitəkən.

⁷ Hwakən tə alchit tə kapat burata ndakənwa: "Mə natu sətəsa nji, Yəso hweya Fara le nak mwanchin? A humudi tə Fara, mə fərinə pwanchi-uwa.

⁸ Mbukən kichu kəthləm nda Yəso wa: "Chukisshafata nifiya sokən bəbi shemedə."

⁹ Ndəkən sahandə Yəso wa: "Thləmmuwa kəni?" A ngəmmanwa: "Thləmnəwa terchin, kəthləm nakani oi."

¹⁰ A hwanaən Yəso tə ndatwa: "Mə rəkinə kanda mbənniyuwa."

¹¹ Kəthləm mbənniyu kapat chaba katuchisi naka hərimtə nduk tə shohlata.

¹² Bəbi shemechiyu hwanangnduwa: "Kə malaən kanda kə yimnda hur katuchiyu."

¹³ A ngəmmang na kandəsi. Thlaakə bəbi shemechiyu chekndakish, yimkənda hur katuchiyu, katuchiyu shee ndə aru kumchit chap (2,000), a

rah kənda ka həhhatta hur hawurta, təkəndəhi nat ahur ama.

¹⁴ Kə nat fa hərəm katuchiyu kichu, rah kənda ka mbuta həmta, tə han həmchikən chek nofchakish ka nat i səkka.

¹⁵ Kə batnda thləmmat Yəso, nak ndə nifi nak soh tə bəbi shemecha fəyu, dəs tə njelecha fa məlla hur idfi'en thlaakəndda lechik nda.

¹⁶ Fichile sət fichi ənnat kəna hwaniteng na ndəyu, ndəkən chekəndəndə dwaachik kəna kanda, i kəs kə lə bəbi shemediyu tə katuchiyu.

¹⁷ Thlaakə nofchikən hwanang ndə Yəso kə mallən thlet həmteng nandə hi.

¹⁸ Kə nat Yəso yimta kommbawal, nifi soh nak tə bəbi shemedi fiyu hwanaən Yəso wa nan dətəkəkən.

¹⁹ Nat tə kichu Yəso ngəmmawusuwa, ndaənwa dū huri kə mbəda fahchuwa, kə mbwa'angna kanda witə pəktat ichi sutə Ləmwanda tə hadi hadandufa.

²⁰ Thlaakə nifiyu pəfakən dək na nata mbu i sandə ficha Dikafolis sakkətəkən həmchə kum witə pəktat i chi sandə Yəso. Uf nofcha pəđang ənnatəkən kandə fa.

*Kəna Yəso Hweya Yayirusa di
Tə Nuhnifa le Nak tə Hafat Thlərfwara fa
(Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)*

²¹ Yim kə Yəso hur kommbawal chaən kə mi chicheng le, bək nofchi oiya kətwurangndəhi məllan pad məlla mi chicheng hawurkən.

²² Yunəsə ərta naka kapat nifa a mbət humta Yahudawechihi, thləmkən wa Yayirus. Kə natən Yəso himkənhi mbanitəkən,

23 nakna hwanandə ka'ən tə ndatwa: "Hwe'engna le nak ngudeh, kə nuhhweya məlla miya murta, nja hwanuta tama kə dənna təkaharfa kəthləm kə kənkadi."

24 Pəɖak Yəso təndi, kuwurkə nofchi kandə oi nangnda njekkathləndi.

25 Nuhnifəssa mbənniyu hurak kum ngərənsə chap tə hafat thlərfwara fa.

26 A sheetə pwanchə oi a hara fafər hambəbecha, tubwadə i nak sə'en nat, chika tə kichu mbəsutə səmməchitwa hafatkən nakən kəmban kəmban.

27 Kə səktən kushheng Yəso, dəkən tə difitəkən tə hur terə nofchiyu təkə'ən hara njela'enfa.

28 Nak na yarəwa: "Matəkadi hara njela'enfa ni kəndadi"

29 Chatkichuyu thlarkə thlərfwarkən hi, səkkənsa fat'enwa kinadi.

30 Chatkichuyu səkkə Yəso ched alchəta kishsha fat'en, təbbərkən hi hur terə nofcha ndakənwa: "Wun təkang hara njele'engnə fa?"

31 Ngəməng kimshechi'en wa: "Sa nat nofchə njekthlənjekthla, kanna ndatwa, wun təkukə harfa?"

32 Kəlak Yəso hi kəthləm kə nan ndu wun təkang harfa.

33 Nuhiyu kə səntən i səka fat'en lechikən, bakna mbəsndi kəpkənhi mbwəən nat kitchit i'səka.

34 Ndaənwa: "Hwe'engna, fərkitchidəku kənudadi. Pəɖu ngwalngwal, kinhafadəkudi."

35 Məlla ɖar shunda chat bak funa mbəɖa Yayirus kapat nifa ndangnduwa: "Hwe'eku teppa miri! mə sək natu bahandə Maldəm paɖi?"

36 Nattə kicchu Yəso ɖufutə i'nda i nannda mbu-

tuwa, ndangna kapat nifækənwa: "Məlechinuwa, so kən fəru kit ndak."

³⁷ Malautə, chikka wun kə kurən ndəwa tərəkən Bitrus tə Yakubu tə Yohanna hwamman Yakubu.

³⁸ Kə saatənda hura'a Yayirus kapat nifa, nak Yəso nofcha kanda tita funa hwata.

³⁹ Yimkənna hurikən, ndangnakandəwa: "Kəthləm mə natuni tita kə nuni nata hwata? Nuhhwaniya məruwa, tənakasəbweni."

⁴⁰ Nangnda masanda masə njirfata. Chaən nofchi kisha hurikən nat, akən shin hwankən tə mankən, tə kimshechi'en fichile naka thləmmatkən, yimkənnda mbədi nat nuhhwaniyu.

⁴¹ Kəskən har'en ndaənwa: "Talita kumi." (sakətkənwa: "Hannuhhweya, ndakiwa thla'u").

⁴² Chat kichuyu thlaakə nuhhwaniyu nakna witahi. (hurat'en kumngərənsə chap). Nofchi naka mbənniyu pəđang ənatkənkandəfa.

⁴³ Kahang Yəso thləmmachengnandə tə ndatwa mə səni nifə isəkyawa, fəramən dəsəmtə kə səmən.

6

Cherfichə Yəso a Nazarat

(Matt 13:53-58, Lk 4:16-30)

¹ Malkə Yəso mbənnihiyu ngəraən inna həmtə'en, kimshechi'en pad kuwurkəndəndi.

² Kə saatə farə yipta, tərkaakən sakandəfa mbət humta Yahudawechihi. Nofchə oi naka kathləmmata, pad pəđang ənnatkən kandəfa nakndandəta: "A'ai mbəstə nifiya witə ichiya? witə sənmə fəra ndə fichə kicheya? batna nata sət ənat sheka i'nniya?"

³ Leya nga mællan naka læ kukwat ichiyuwa, hweya Maryamu hwamman nda Yakubu, tæ Yusufu, tæ Yahuda, tæ Siman? Hwamman chikæn kæ nishcha nga kandang ni thlæmmat næm yawowa?" Cherkændændæfa.

⁴ Ndang Yæso kandæwa: "Tapæna'a bahutæ mwan-duwa manga himtæ'en tæ hur hwammanchikæn, tæ hur hura'enwa."

⁵ Yæso mbæla'u tæ sæt tor ænnat fær sheka i'nda mbænniyuwa, kænaænfunædi dîmek hur fichile nak hahchin tæ dæffa hara kanda in.

⁶ Pædang ænatkænfa tæ bah fær kitchædengnanda. A wu'yaæn han hæmcha, nakna sakanda kandæ har.

Thlin Yæso Kimshechi'en Kumngærænsæ Chap
(Mt 10:5-15; Lk 9:1-16)

⁷ Akæn kimshechi'en kumngærænsæ chap, thlinkæn kanndæ chap chap, a færaæn alchita kanda i ræk bæbi shemecha.

⁸ Bokang na kandæwa makunna pædata mætæriduni æn inwa, chika dæsæmta, chika yokta, chika dængla, chika handæbæltæ kæ hur kwandangchengnuniwa, sæssal ndak natuni tæta.

⁹ Tæ pæd kæ puni pahamcha, mæ hummaðuni njelaa chapwa.

¹⁰ Ndangna kandæ pædwa: "Uf huri'i yimtunisi, kæ sokkuni mbænniyu kæ færinatuni thlata.

¹¹ Uf mbædi cher tæ ndæ kuni pæd kawundæ thlæmmata kuniwa, manuni pædata, kæ tæppanguni tænnayidæ saræchengnuni kæthlæm kæ sokka ænnat sinnda ðar inndengnanda."

¹² Pædangda natabasanda nofchisi tæ ndatwa kætærndæhi kæ malangndæ bæbichitfechengnanda.

¹³ A chang ndə bəbi shemechakish oi, pa'angndə fiddetafichile nak hahchin oi kənkəndadi.

Mərta Yohanna ləsət Baptisma

(Mt 14:1-12; Lk 9:7-9)

¹⁴ Hiridus kutura səkkən kusheng shuwun Yəso kəthləm fen thləmkənhi chika tətəni funa ndatwa: "Yohanna ləsət Baptisma thla'a ndə ficha hur məmatcha, ndəkən sək natən tə alchit sət ənnat fər sheka i'nda."

¹⁵ Ndakfunuwa: "Iliya tapəna'a" funə pad ndakndəwa, "Nda ərta hur tapənechi sohyu."

¹⁶ Kə səkətə Hiridus shuwunkən, ndakənwa, Yohanna nəyu, le thlendi i'ndə ennadi thlaaka hur məmatcha."

¹⁷ Kəthləm Hiridus tə i'ndə'en mbukə tə ndatwa kə kəssang fichə Yohanna, kə kənnang ficha kə dəndə tənda pursuna. Sək Hiridus kichu kəthləm Hirudiya, Nuh Filibus hwanmankən kahandən.

¹⁸ Kəthləm Yohanna lənəkna mbwa'anda Hiridus wa, "Ngəmwu kus kə kahangnə nuh hwanyatuwa".

¹⁹ Awi Hirudiya məlla kəs kommbəl Yohanna a hur handəkiketə'en, a yahkən kə bəllaən. Nat təkichu mbəsutə mbandəwa,

²⁰ Kəthləm Hiridus lechada Yohanna, A shinwa məllan ka nifənəkən, a shin tə ndatwa nakən chidchid, lə dwachit pad, ndəkən sək Hiridus kəstən Yohanna har ndiichin, lə shekdang i'nda ma məlla sək Yohanna məlla shundə təndi, nat təkichu lə nakna mbənandəfa ma məlla sək shundə'en.

²¹ A mweshitkən bək Hirudiya mbəs mbanda. A farə mbənfat thlahmbət ngəttə Hiridus, akən pəktat nofcha, funa ngomnati, funa hurfathlərhwata, tə pəktat nofchi Galili.

²² Kə yimtə hweya Hirudiyasi kə nuhhweya, rəmkən mbənanang na Hiridus fa tə tahət romchi naksi. Ndang kutura nuhhwaniyuwa: "Hwanitən i yahtu, ni furuta."

²³ Akən ichimi tə ndatwa, hwanitin i yahtu nifuruta chika mbuth kuturichidengna.

²⁴ Thlaakə nuhhwaniyu cheknakish kambəs mankən mbwa'ən tə ndatwa: "Mənati hwanada" Ngəmmang mankənwa i'nda Yohanna lə sət Bap-tisma.

²⁵ Chatkichuyu ngəraən inna mbənda kutura tə wesha hwanan tə ndatwa, yahkəsi nakən nakənya kə fərikənnə i'nda Yohanna lə sət Bap-tisma a hur təpbi.

²⁶ Səbkə hanndəkiketa kuturadə ka'ən. Paɸ ngu mbəlla cherəfuwa kəthləm teppa edtə ichimi mbanitə nofcha, kəthləm ngu mbəlla talandə i mbutənwa.

²⁷ Chatkichuyu thlənkən yuna hur fapundə har ndaənwa, kə da battə i'nda Yohanna, pədak nifiyu kə pursunatakən dəkna thlandə i'nda Yohanna,

²⁸ bakən tə inkənna hur təpbi fərangna nuhh-waniyu, thlək nuhhwaniyu fərangna mankən.

²⁹ Kə səktə kimshecha Yohanna kichuyu, pədaknda tər fatkən dəknda thlohanda.

Yəso Səmmadə'ən Nofchə Aru Kumchitkum Durman (5,000)

(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Yh 6:1-14)

³⁰ Kə bat fathləncha Yəso di ngomkəndəhi mbwa'ang ndə i sətndə uf, tə i sakəndəndədi.

³¹ Nak nofchə oiya bata funa pədəta, Yəso tə fathlənchi'en mbəsundə har səmɸəsəmtuwa. Ndəkən ndandənna kanndəwa tama katmbət har

nguduk, kəthləm kə yipuni.

³² Pəɖaknda hur kommbawal kə mbət nguduk ichitnanda.

³³ Awi neɖ nofchə kandə oi kanda pəɖata, paɖ shinndə kanda, rahkənda tə sarəcha a hur thlet həmchikən laknda mbəɖi natnda ɖəta.

³⁴ Cheta Yəso kissha hur kommbawaltəkən, nakən nofchə oi haɖangndəfa, kəthləm nakndə nda shohrecha le nguchit lə hərəmtəsi. A tərkaakən saka ichakandəhar oi.

³⁵ Nak mbəta hulta ɓak kimshechi'ena mbəsndi, ndangndəwa: "Mbəɖi natəmya nguduk nifəsəwa, təpaɖ mbəta hulta.

³⁶ Ndandəna nofchiyawa kəpəɖanda kə kahəmcha təthlet həmchi ndukndukya kəɖənda hi i nandəsəmta."

³⁷ Paɖ ngəmmang Yəso tə ndatwa: "Kunang fəramən ɖəsəmta kanndə kə səmnda." Ndəkən ndandəndəwa, kə ɖani hi njohma i dinari aruchap kə fərangani kandə kə chiindəwa?

³⁸ Ndangna kandəwa, njohmə kurmi nakseng-nuni? ɖama kəllamən ɖəknda kəllanda ndangndəwa, njohmə ɖurman tə tinchə chap.

³⁹ Ndang Yəso kimshechi'enwa kə ndangnda nofchiyuwa kə sokndəhi təngləng-təngləng kə ɖar nduhwelecha.

⁴⁰ A sokkəndəhi təngləng-təngləng, funə kumchit kum, funə paɖ kumchit ɖurman.

⁴¹ Tərkən njohəmchi ɖurmanyu tə tinchī chap yu, kəlangna afshi saən usoko Fara, saka'ənhi fərang na kimsechi'en, kə sakangnda nofcha. Səkən kichu tə tinchikən paɖ.

⁴² Uf nda səmkənnda ngalkənnda.

⁴³ Ngomang kimshechi'en fishirchikən nihəɖ in-

aftə kumngərənsə chap,

⁴⁴ Terə nofchi səmkə dəsəmkən, hishchə, sheendə aru kumchit kum durman (5,000).

Wii Yəso Dar Ama
(Mt 14:22-33; Yh 6:16-21)

⁴⁵ Chatkichuyu ndang Yəso kimsechi'en wa, kə yimnda hur kommbawal, kə landə cheta kə Betsaida, məlan paɖ kalkən terə nofchihiyu.

⁴⁶ Diffitə kalə nofchihi tərəkəna ɖar shohlata kəthləm kə hwanən.

⁴⁷ Sək farə hufta, kommbawal tiyu a hur diffiti hawurta, Yəso paɖ məlla hachahai i'chitkən.

⁴⁸ Kə natin kimshechi'ena bahtəhi tə koharəkən, kəthləm rənna'a bahandə kanda, keeke tə kukwara dekta katətəta, məlla bata mbəskandə tə wita ɖar hawurkən. Yarkənwa na lata mban.

⁴⁹ Kə natndəndi məlla wita ɖar ama, naknda muh hanhara naən kandəhiwa dəhanifa.

⁵⁰ Kəthləm ufnda nedndəndi, lechiknda, chatkichuyu "Shunaən kandə tə ndatwa ənsuwa, njeta, mə lechiduniwa."

⁵¹ Mbənniyu yimkəna kommbawal tə kanda, chatkichuyu thlarkə rənnikənhi. Shekɖang i'ndəkandə ka'ən.

⁵² Kəthləm sunundə sakət səmə'ən nofchi aru kumchit durmanyu tə njohməwa, kəthləm kwaakwaachit handəkikechengnanda.

Kəna Yəso Fichiledə Nak Haachin a Janisarat

(Mt 14:34-36)

⁵³ Kə chandəndə hawurkən kə kishitəle, tərəkənda haya a thlet həmət Jenisarat, kəngəndə kommbawal təkənhi kəmi chichengkən.

⁵⁴ Kœchet nda kisha hur kommbawal mbæssang nofchuwa mællan.

⁵⁵ Rahkœnda hur hœmchikœn, naknda œat tœ fichile nak haachin a œar mbœt hunechengnanda kœ mbœdi sœktœndœwa mœlla mbœnniyu.

⁵⁶ Nat mbœdi yimtœn, thlet hwan hœmchœ tœ hœmcha, la naknda œœt tœ haachœ kœmbœd'en pad tœmi lumocha, a lanaknda hwananda kœthlœm kœ tœkangndœ hara chika mi njela'enfa, nat le tœkang harfa kœnkœnadi.

Sakandadadi kœ Dar Chidchidchita

7

(Mt 15:1-9)

¹ Farisawecha tœ maldœmcha fichile la sakang kussa di œaka Urshelima, ngomkœnda thlœmat Yœso.

² A mbæssangndœ tœ ndatwa kimshechi'en kanda sœmdœsœmtœ tœ tœkœmharcha sapawundœwa.

³ (Kœthlœm Farisawecha tœ tahœt Yahudawecha sœmundœ œsœmtœ kichu sapundœ harwa, kœthlœm tor murta pœktechengnanda nakœn kichu.

⁴ Ma œœnnda œa lumœ, manga tœ fanndœ nda i mbutœ tor murtengnandœwa ngunda sœmdœsœmtœwa. Tor murtengnandœsi pad lela kuwur tœnda, nda sap tœpsat 'amcha, tœ œicha, tœ kuppecha tœ kœtœn sœm'œna.)

⁵ Kœthlœm ndœkœn sahang Farisawecha tœ pœktat maldœmcha fasakandœ shuwun kussa Musadi: "Kœthlœm mi kimsecheku yahundœ kuwur tor murcha pœktechengnaniwa, mashid kœnnanda sœmdœsœmta tœ tœkœmharcha?"

⁶ A ngəmang Yəso tə ndatwa: "Kohat nofcha keekesi fərtə Ishaya sakətkən kə dərnuni, nda i yarandə fīcha.

Nofchiya a mi dēng nannda mwanita,
paḍ handəkikechengnanda nakən langnga tə
nji.

⁷ Poffən lənannda mwanandə thləmna,
kussi ti la natnda sakandəfi, i nofchə dēng,
ḍar ndatwa shunda Fara.

⁸ Lamallanguni i ndat Faruwa kə suni, nakuni
kuwur tor murta nofcha."

⁹ Ndangnakandəwa: "Awi nuni mbəllamaləndə
kussi Fara kəthləm kə kuruni tor murchengnuni!

¹⁰ Kəthləm ndak Musa wa, 'fəran mwanda suka tə
yatu paḍ le erkə shinkən tə mankən keekesi kə
bəllang fīcha.'

¹¹ Paḍ landakuniwa: "Nat i nat shinchinuni tə
manchinuni bəsta mbəḍa nifə soh sokkən nda
korban" (sakətkənwa fərrəfi Fara).

¹² kəthləm ndəkən mwawuni mallandə kə kəssaən
tora shinkənsi tə mankən wa.

¹³ Təkichu la natuni, cherə pathla Fara, tə
pathlə kuwur tormurchengnuni, paḍ la nakuni
ḍahhanda witə ichiniyu in.

Ichi la Təkmang Nifəhi

(Mt 15:10-20)

¹⁴ Ngərkə Yəso at nofcha mbəḍ'en, ndang-
nakandəwa kami thləmmat uffuni, paḍ kəsununisi
ndiichin.

¹⁵ Nga i lasəmtə nifa hur na təkmandəhiwa, i la
cheka hur handəkiketə la təkmang nifəhi.

¹⁶ [Uf le nat thləmmatsəktə'ensi kə səkkən.]

¹⁷ Kə saktənhi tə nofchi oiyu yimkənna huri,
sahang kimsechi'en sakət i'sakandənəfiyu.

18 Ndangnakandəwa: "Awi kunang pad sənwuni sakətkən tə ndatwa i səmtə nifa hur, bəhwa təkmandəhiwa.

19 Kəthləm nga la yimkəna hur handəkiketəwa la yimkəna hur kəhapangkadi. A hurra shuniya chedkə Yəso wa i səka dəsəmta təkəmtəsa fi'enwa.

20 Ngər kəna ndatwa i lachekakissha hur handəkiketa nifa ndəkən na təkmanghi.

21 Kəthləm a hur handəkiketa nifa la chetbəbi'ichakish, ndanda bəbiyara, fəllawichita, herketa, tə bəlfata,

22 Katnishcha nofcha, səbfata, lekta, sərəhta, mwa'inda, bokta, tə bomchita.

23 Uf bəbi'ichiniyu lə chekna handəkiketa, ndəkən la təkmanğ nifəhi.

*Nuhnifə lə Helinawata Fərkə Kit kə Mbəda Yəso
(Mt 15:21-28)*

24 Mbənniyu malkə Yəso Galilihi pədakna thlet həmmət Taya tə Sidon. yimkəna hura'a yuna, a yahu kə sənfichiwa. Nat tə kichu bəbwe'iuwa.

25 Chatkichuyu nuhnifəsi, tə hwe'ensi kə nuh-hweya naktə bəbi shemedafa, kə səktən kusheng Yəso, bakna həmtəhi mbanitəkən.

26 Nuhhiyu witə Helinawechə nakən, a thlet həmət Finikiya ngəttəfichəndi, a hachahai Suriya. A hwanaən Yəso wa kə kətaən bəbi luwurchada fa hwe'en.

27 Ndang Yəso wa: "Suku kə ngal hwechə kwadən, kəthləm kamusi kə tər fichə dəsəmta hwecha kə fərang ficha hədechuwa."

28 A ngəmang nuhiyu tə ndatwa: "Ə, kichuyu maldəm, chikatə kichu hədecha la səmkəndə fishirchikənti ka tebər lela həhatka haya miya hwecha.

²⁹ Ndəkən ndandə Yəso wa: "Kəthləm shundeku, dufadafi, bəbilura shekhi tə 'hwe'eku."

³⁰ Ngərang nuhnifəkən inna dī dəkna mbəssandə hwe'en duk a mbəthunata bəbi luriyu tepa keltəndəhi.

Kənnə Yəso Bommadi

³¹ Malkə Yəso thlet həmət Tayahi, kuwurkən tə Sidon dəkna hawur Galili. A mbanda kwirtə thlet Həmchə shee Kum.

³² A mbənniyu bəng ndə bomma, le lakweekə shunda, a hwanangnda kəthləm kə dəfaən hara in.

³³ Kabkə Yəso bommiyu kəkəllar, mbahkəndada thləmat nofchiyu kə mbədi nguchit nifəsi. Pakən hanharchi'enna hur thləmmecha nifiyu, chahkən yahta hanhar'en, təkə'ən hara hanshunda nifəkən fa.

³⁴ Kəlak na afshi kahkən yiptə langnga, ndakənwa: "Iffata!" sakətkənwa: "Innuhi!"

³⁵ Kə mbutən kichu inkə thləmmecha nifəkənhi, i kənnang hanshundə'en pad kwaskənhi, tər kaakən shundə ndiichin.

³⁶ Bokang Yəso kandəwa mə mbwa'anda chika wunwa, nattə boki bokandənnakanda nak mbukənnə chekta.

³⁷ Shekdang i'ndə kandə ka'ən, ndakndəwa shiitə ichindiichin oi! Sökkən bəmmchasəkmbəta, tip-pengcha kanda shunda".

8

Yəso Səmandə ən Nifə Aru Kumchit Fwadda
(4,000)
(Mt 15:32-39)

¹ A hur hanmunchiniyu, nofchə oi paɖ baka mbəs Yəso. A nakən ənsə nannda səmtəwa, ak Yəso kimshechi'en ndangna kandəwa:

² "Nofchiya haditəfa, kəthləm munkəndə məkkan nakənya kanda thləmatna mwa'u ndəsəmtengnandəsuwa,

³ Ma dēdi nakənyawa kə pədandadadi tə mita, na funa həhattəhi mbacha. Kəthləm funə bakndə langnga."

⁴ Ndəkən ngəmmandə kimshechi'enwa: "Nakma mbəs njohma aiya hurhweli'iya na səmma ən nofchi natya?"

⁵ Sahang Yəso kimshechiken'enwa: "njohmə kurmə naksengnuni?" Ngəmangndəwa: "Mud."

⁶ Ndangna nofchiyuwa kə sokndəhi kə hachahaya. Ndəkən hartən njohhomchi mud yu, saən usoko Fara, chichaənhi, fərangna kimshechi'en kə sakangnda nofchiyu, sək kimshechi'en kichuyu.

⁷ Tə paɖ tinchisə dimek. Yəso saən usoko Fara, ndangna kimshechi'enwa leya paɖ sakamna kanda.

⁸ Səmkənda ngalkəndə nda i yahtənda. Diffitəkən ngomang kimshechi'en fishirchikən inaftə mud.

⁹ A farəkən shee nifə aru kumchit fwadda (4,000). Paɖ ndang Yəso kandəwa pədama.

¹⁰ Chatkichuyu thlaakə Yəso tə kimshechi'en yimkənda hur kommbawal pədaknda thlet həmət Dalmanuta.

Sheh Farisawecha Sakətkən
(Mt 12:38-42; 16:1-4; Lk 12:54-56)

¹¹ Bak Farisawecha tərkaakəndə sahəmi Yəso. Kəthləm yahndəssa kəkəfanda, sahəngndə kə chedəən sakətkəna kanda a hur afshi.

12 Kətəkən yiptə langnga hur shemed'en ndakənwə: "Kəthləm mə nat nofchi kishi'i nakənya katsakətəkən? Kitchitkən ni mbwa'anda kuni sakətəkənsi nat ficha fəranda kishi'i nakənyawa."

13 Thlaakən malkənkandəhi, yimkənda hur kommbawal pədakən kə chicheng le.

Mehnda Farisiyawecha tə i Hiridus

(Mt 16:5-12)

14 A nakən mbutandə kimshecha Yəso kə tərndi njohmə in, njohmə ərətə ndak naka harengnanda hur kommbawal təkən.

15 Ndang Yəso kimshechəkən'enwa: "Ndəfam əndisə ndiichin kə ndəsəcha Farisawecha tə i Hiridus nda mehnda."

16 Tərkaakəndə shundə təndani tə ndatwa: "Mbukən i'ya kəthləm njohməsa harrengnəmwa."

17 Shin Yəso i nat kimshechəkəna shunda dərkən, ndəkən sahandən mə kandəwa: "Kəthləm mə natu ni ndandandaniwa njohmə nguchiksa harengnuni?" Awi paaya a sənwuniwowa? Təpadədaa paaya a mbəsawuniwowa? Paaya mwaakə hanndəkikechengnuni kwaakwaawa?

18 Hwanichengnunisi, nuwuni mbətwowa? Thləmmechengnunisi, səkwuni mbətwowa? Kudukwunniharwowa?

19 Fari chichandi njohmihi dərman chiitə nofchə aru kumchit dərman yu, inaftə kurmi ngomanduni fishirchikən tiyu?" Ngəməng kimshechəkən wa: "I'naftə kumngərənsə chap."

20 Ngərkən ndanda kandəwa njohmi mud chichandəhi chiiti nofchə aru kumchit fwadfa yu i'naftə kurmi ngomanduni fishirchikən?" Ngəməngndəwa "i'naftə mud."

21 Paɗ sahaənmi kandəwa: "Kananat paaya a mbəsawuniwowa?"

Yəso Kənnandə Nifadi kə Kukomta a Betsaida

22 Yəso tə kimshechi'en ɓaknda Betsaida, ɓak nofchə tə nifə kə kukomta, hwanang nofchiyu kə təkə'en harfa.

23 Kəskən haara kukoməyu, chekəntənda kish a hur thlet həmətəkən. Chahkə Yəso yahta hwanicha kukoməyu səkkən harchi'enna hwanicha kukoməyu, sahang Yəso wa: "Sa nat mbət wa?"

24 Kəllakna afshi a ndakənwa: "Nja nat nofcha nakndə nda afchə naka wiita."

25 Ngərəkə Yəso sət harchi'enna hwanicha kukoməyu, nakənya kəllak nifiyu ndiichin, ənkə hwanichi'en hi nakna nat chikaməhi chidchid.

26 Ndəkən ndandə Yəso wa: "Dudafdi kə huri, mə ngərina thlet həmədiniyuwa."

Bitrus Mbwiti Kitchit kə Dar Yəso Məllan na Kərəsti

(Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

27 Thlaakə Yəso tə kimshechi'en kə thlet həmcha hachahai Kaisariya Filibi. Nak nda wita ndəkən sahandən kimshechi'enwa: "La tərəkə nofchuwa wunnaki?"

28 Ngəmang funə la ndakndəwa: "Sokən Yohanna lə sət Baptisma, funə la ndakndəwa Iliya tapəna'a, funə paɗ la ndakndəwa naku ərta hur tapənecha."

29 Ndəkən sahandə Yəso kimshechi'enwa kunang kəni: "La ndakuniwa wun naki?" Bitrus Ngəmanwa sokən naka Kərəsti."

30 Bokang Yəso kandə ndatwa: "Mə mbwa'anda yunə ndu wun nakənwa."

*Mbwi Yəso Witə Məri Natna Mərta tə
Thlatə'enna Kwata
(Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)*

³¹ Tərkaakə Yəso sakandakandəhar tə ndatwa: "Hweya nifə nan bahtəhi tə ichi somsomən, paɗ kə cher pəktechəndi tə pəktat pəristochicha, təfa sakandə dalwer tə kussa Musa ɗi. Nanda bəllanda, ɗiffitə mundə məkkan nan thlata.

³² Mbwa'ən ichiniyu kimshechi'en a ɗwachatkən. ʔak Bitrusa kahndi kə kəlar boka'ən kə ɗar mbuwitə'ichiniyu.

³³ Təbərəkə Yəso hi nakna kəllandə kimshechi'en, bokangna Bitrus hi tə ndatwa: "Mbahhu thləmatna Shedən, yareku nga i Farəwa i nifa."

³⁴ Akən nofchə tə kimshechi'en, ndangna kandəwa: "Nifi yahkəssa kuwurnji kə cherən i'ndə'en, kə tərən palitə'en kə kurən nji."

³⁵ Kəthləm chikawun yahkəssa həkandə shisshingtə'en nan shekɗanda, paɗ chəkawun shekɗang shisshingtə'en kəthləm njang tə kushengshundə mbənchin, nan həkandi shisshingtə'en.

³⁶ Mə naka mbəs ənhara nifa ma mbəssandə kisshita kə bahhən shisshingta.

³⁷ Mənat nifa fərta kəthləm shisshingtə'en?

³⁸ Chəkawun la harandəfat kəthləm njang tə shundengna a kishi bahkitchidiya tə bəbichit faɗi nakənya, hweya nifa nan sək harəfat'en paɗ ma beɗa hur mwanda Shinkən tə mala'ikachə chidchid.

9

¹ Ndəkən ngərtə Yəso ndanda kandəwa: "kittəkən nja mbwa'anda kuni, funəsa a

hurnuni mbødya ngunda mærtøwa sema nefndø kuturichita Fara bed tø alchita."

Mbumbweta Fata Yøso hi

² Diffitø mundø teheth, harkø Yøso nda Bitrus tø Yakubu tø Yohanna, døkøn tø kanda shohlatø lenak njang, nakndø ichitnanda mbønnyu. Naknda nata källathi chat mbumbwedkø fata Yøso hi a mbanitønanda,

³ sæk njelechi'en hendøða nakna kætøfø nda hwatfara, nguchit nifa mbølla sapandø njelechi'en tø pachau kichuyu a hur kishi'iya.

⁴ Chatkichuyu bak nda Iliya tø Musa, chedkøndø fadengnanda pad kanda shundø tø Yøso.

⁵ Ndang Bitrusa Yøso wa: "Maldøm badengnøma mbødya ndiichinsi, tahsam kætønchø mækkan, ørtø iyuwa, ørtø i Musa, ørtø i Iliya."

⁶ Mbukøn iniyu kèthløm sønütø'i'natna mbutøwa, kèthløm a lechiñda.

⁷ Bak husomba'a haya kø dar inchengnanda ngølaøn kanda, chek mburata kishsha hur husombikøn tø ndatwa: "Ka hweengnøniya leyahti kamøn thlømmata."

⁸ Chat källakndøhi chika tøteni nundø nifø somønwa, se Yøso ndak naka thlømat nanda.

⁹ Naknda tørtahaya a shohlayiyu, ndang Yøso kandøwa: "Mø mbwa'anduni nifø i'nattuniyawa, se fari thlaatø hweya nifa hur mømatcha."

¹⁰ Kækøndø I'har mbwa'andønna kanda, pad naknda sahandø ndanichø tø ndatwa: "Mø naka sakøt thlata a hur mømatcha."

¹¹ Sahang ndø mi tø ndatwa: "Kèthløm mø ndat maldømchø fa sakandø kus tøkønnadi, Iliya na tørka thlata?"

12 Ngærkə Yəso səwa: "Kittəkən Iliya na tərka thlata kəthləm kə tahsaən chikaməhi. Chika tə kichu, kəthləmmə ndat laulawatkənwa hweya nifa nan sat pwanchə ka'ən tə paḍ kə njirndəndi?"

13 Paḍ nja mbwa'anda kuni ndatwa, Iliya tepi beḍi sa nofchə i'ngəmtə hurengnanda nda i'natna a hur laulawatkən kə ḍar i'ndi'en.

Kəna Yəso Hweeya di tə Bəbi Shemecha fa

14 Kənatnda ngərta mbəḍa tahət kimshechi'en, nakndə nofchə oi, a taurangndə kandəhi, paḍ funə maldəmcha fa sakandə kus tə tərbanda Fara di kanda halə'i'ndə tə kanda.

15 Kənat nofchiyu Yəso, pəḍang ən kandəfa, rahkənda thləmatkən ndangndə əna.

16 Ndəkən sahandə Yəso kandəwa: "Mənatuni halə'i'ndə tə kandə kə ḍarkən?"

17 Yuna hur nofchiiyu shuwunkən tə ndatwa: "Maldəm buḍi hwe'engna kəthləm kə kənanḡḍi bəbi shemedḍa fat'en njandə shunda.

18 Ma beḍ bəbi shemedkəna fi'en la muhkəndəhi kə hachahaya. Mi'enna hupta kəna chi hanthlanchi'en, chat mbəsku titiḍhi. Nḍaḍi kimshecheku wa kə rəkangndə bəbishemechikəna kish mbəlla'undəwa."

19 Ngəməng Yəso kandəwa: "Kunang nofchə fa bəhfərkit! Kəkwaḥ natmanata bət ərtə tə kuni? Kə kwat natinata kərəstə təkuni? Bəmitən hwankən."

20 Bəngndə hwaniyu. Kənat bəbi shemediyu Yəso, təpkən hwanihiyu hachahaya mələ takarəhi mi'enna hupta.

21 "Ndəkən sahandə Yəso mi shin hwan-niyuwa?" Bət kənni kəstə'i'ndiya?" Ngəmanwa: "Thlata hwanchit'en.

22 Kurbandə nata muhnda hur am tə hwata təna mbəlanda. Paɗ manu mbəllata kəsanna kanisi kə handukanifa."

23 "Ndəkən ndandə Yəso wa kəthləm mənətu ndatwa mani mbəllata?" Chikamə nan sətta kə mbəɗa le fərkə kit."

24 Chatkichuyu shin hwanniyuwa təkən ndakənwa, a firi kit, paɗ kəsitənsi tə bah fər kitchidengna."

25 Kə nat Yəso nofchəkəna chektə oi, kanda bat tə rahta, bokangna bəbi shemedkənhi tə ndatwa: "Sokən bəbi shemeddi njang səkbət tə shunda hwaniya nja ndutuwa chukisha fat'en mə tamina ngər yimta fat'enwa."

26 Bəbi shemeddiyu hwakən, təpkən hwanihiyu fat'enna saktatfa chekna kish. Nak hwanniyu duk nda tə mərrən, nak nofcha hurrumta paɗ terchin ndangwa tə mərrən.

27 Kəskə Yəso hara hwanniyu kəsaansi thlarkənhi kit.

28 Diffitə ndəkən, Yəso tə kimshechi'en i'chitnanda a huri, sahang kimshechi'en miya a buɓweeta: "kəthləmmi mbəla'uchitani kətandə bəbi shemeddiyu?"

29 Ngəmang Yəso wa: "Witəkən ngu chetakish kichuwa se tə hwanda."

A Ngər Yəso Mbu Witə Məri Natna Mərtadi

30 Malkəndə mbənnihiyu cheknda kish tə hurhuri Galili. kəthləm yahu Yəso kə sən nifə mbəndi natənwa,

31 nakna sakanda kimshechi'en har tə ndatwa: "Na ficha fər hweya nifa kə harra attikrechikən, nanda mbəllanda paɗ diffitə mundə məkkan nan thlata hur məmatcha."

³² Nakən mbəsawundə i'mbutənwa tə paɸ kanda lechit kə sahangndə i'natna yara.

Wun Nak Mwanchin

³³ Bak nda Kafarnahum sokkəndəhi a huri sahang Yəso kimshechi'enwa: "Mənatuni shunda ɸarkəna mbandiyu?"

³⁴ Mbəla'undə fəra ngəmkənwa, kəthləm a mbanda helndə i'ndə tə ndani ndatwa wun nak mwanchinna hurnanda.

³⁵ Sokkənhi, akən kimshechi'en kumngərənsə chap yu, ndangnakandəwa: "Chikawun yahkəsa nata mban kə naka ɸiffi paɸ kə saən fat'en kə mafata nofchə nat."

³⁶ Tərkən hwe har, thlaraanhi hurɸifitənanda tərəkəndə, ndangna kandəwa:

³⁷ "Chikawun thlək hwe kicheya a hur thləmna thlətənji, paɸ chikawun thləknji, thlutənji ɸengwa thləkən tə Papati thlənkənji."

Nat le Nguchika Atikrechit Təkəm Məlanna'inəm

³⁸ Ndag Yohanna Yəso wa: "Maldəm nedani nifa rək bəbi luwurcha a hur thləmwa, ndangn-ganiwa kə malaən kəthləm nga nakna hurnaniwa"

³⁹ Ndəkən ndat Yəso wa: "Mə njaduniwa, nifəsi na sət witə torəniyu a hur thləmna mashid kə təbrənhi kə mbuən bəbi'icha i'ndengniwa."

⁴⁰ Chikawun nguchika atikrechit tə kəm məlan i'nəm.

⁴¹ Kittəkən nati mbwa'anda kuni, nat nifi fərang amsata kuni kəthləm kunang 'i Kərəsti nan thlət kənəkən.

I'chi na Dəf Nifa Sət Bəbichitfata

⁴² Chikawun dɔfkə ɛrta hur hwanchi fɔrkə kit kə bɔdɛngniya kə sən bɔbichitfata, kweshada nifiniyu kə wokang fichə fənhata bur kə muh fichənda hur hawurta.

⁴³ Ma hareku la dɔfkəsa sət bɔbichitfata thlandinadadi. Kweskən kə yimna pwan nga harsə ɛrtəwa mənɪ muhsa hwata tə harchə hwaa.

⁴⁴ Hwadi la ləfuchik kə pwaree.

⁴⁵ Ma sareku la dɔfkəsa sət bɔbichitfata, thlandənadi kweshkən kə yimna pwan nga sarəsə ɛrtəwa mənɪ muhsa hwat tə sarəchi hwaa.

⁴⁶ Hwandi la ləfuchik kə pwaree.

⁴⁷ Ma hwaniteku la dɔfkəsa sət bɔbichitfata, kətandənadi kweshkən kə yimna mwanda Farə tə hwanitə ɛrta mənɪ muhsa hur hwat tə hwanichə hwaa.

⁴⁸ Mbədi la məruchit hweecha, pad hwatkən tamwa liftəwa.

⁴⁹ "Kəthləm chikawun nak ficha kikedandə tə hwata.

⁵⁰ "Mannda ndiichin, pad ma tər mbəndə'ennadi, naku mbəlla ngəranda kwarkən kə manndawa kəni? Kənuni mbinchin tə ndani nda i nat mannda, pad kə sokuni yuyur tə ndani."

10

Sakandadi kə Dar Sak Reta

¹ Yəso malkən thlet hāmədkenhi pɔdakna thlet hāməd Yahudiya chaən suhwad Yodan. Humkə nofchə oi kə thləmatkən, nakna nata sakanda nofchiharyu nda i la sətən kənding.

² Bak Farisawecha mbəsndi kəthləm kə kikedangnda, sahangndə mi wa: "Keekesi kə kal hishnifə nuhkəniwa?"

³ Ngəmang Yəso kandə tə sahmi paɸ ndatwa: "Mə mbutə Musa a hur kus təkən kə ɗar sak reta?"

⁴ Ngəmang "Musa fərandən mbanda hishnifa kə yaraən ɗelwera nuhkənsə kə fəraən kə rəkəndə."

⁵ Ndəkən ndandə Yəso kandəwa: "Yarangna kunisə kichuyu kəthləm kwaakwaachit hanndəkikechengnuni.

⁶ Paɸ thlata tərəkən tinkə Farə kandə, nuhnifa tə hishnifa.

⁷ Kəthləm ndəkən hishnifə nan malə shinkəhi tə mankən kə nandə ərte tə nuhkən.

⁸ Chapndəyu hwimndəhi kə ənəta. Nga nakndə chap paɸwa nakndə ərta.

⁹ Kəthləm ndəkən i'humandə Fara mə saka nifəhiwa.

¹⁰ Kənatən i'chitkən tə kimshechi'enna huri sahangndə mi kə ɗar shuninyu paɸ.

¹¹ Ndangnakandəwa: "Chikawun cherkə nuhkən kəhkən somən shidte fəlawichit tə ndi

¹² Paɸ ma cher nuhnifə səmaha kəhkən yunə somən, shidte fəlawichita."

Yəso Fərandə Mbəsənhara Hwecha.

¹³ Farə le ɓang parchə hwechengnanda Yəso kəthləm kə təkə'ən harra kandəfa kə fəraən mbəsənhara kanda. Nak kimshechi'enna njanda parchiyuwa mə ɓində tə hwanchiyu mban-itəkənwa.

¹⁴ Kənat Yəso kichuyu, səbkə hur'ennadi, ndangna kandəwa: "Malamən hwecha kə ɓanda mbəndengna, mə njanduni kandəwa, kəthləm kurturichita Fara i'witə fichile nak nda kandang.

¹⁵ Kitchitkən nati mbwa'anda kuni chikawun thluchik mwanda Farə nda hweya, ngu yimtəsəwa."

16 Mbønniyu harkən hwanchiyu səkən harcha inchengnanda fəraən mbəs'əna kandahar.

Kimshaa lə Kəna'a

17 Yəso tahəskənfə na bədata Urshelima, bək kimsha'a lə kənaa tə rahta, səkən kurumchihi bənītəkən sahaənwa: "Ka Maldəm, mə natisəta kani bəs shisshingtə le kə pware?"

18 Sahang Yəso wa: "Kəthləm mə atunjiwa ka maldəm?" "Nifəsə naka katkənwa se Fərə ndak.

19 Kə ngəmayi sahmiyeku a shinnə kuschikkənwa! Mə mbələnifatwa, mə səni fəlawichitwa, mə herkinəwa, mə thlərna dar yuna a dar lektəwa, mə ndathlana nifafuwa, kə fərrangnə mwanda nda suk tə yatu."

20 Ndəkən ndandənwa: "Maldəm, a hərmi i'chinharyu nat thlata hwanchidəngna."

21 Kələng Yəso kimshi'iyu tə hwanitə mbənfata ndaənwa: "Ən ərətə tahhuka, du hi'yan i'chidə nakseku nat kə sakangnə hanndəbələkəna fa bəhcha, nu mbəs hurmichita hur afshi, kanna bəta kuwurnji."

22 Kə səktən shuninuyu, bədakən tə səbhura, kəthləm lə kənaa nakən ka'ən.

23 Kələk Yəso hi ndangna kimshechi'enwa: "'Yang'yangnga fa hurumta kə yimka kuturichita Fara!"

24 Pəndang əna kimshechifiyu tə shuwunkən. Ndəkən ngərtə Yəso ndanda kandə padwa: "Hwecha, yimta kuturichita Fərə 'yang'yang.

25 Nannat paapa'a fa ngelupa kə 'yimən tə kwat lipir məni hurumta kə yimka kuturichita Fara."

26 Kə səktə kimshechəkən'en shuniniyu, pəndang ən kandəfə ka'ən sahəkəndəwa: "Ma nakən kichu wunhacha na hərəkta hurkishi'iya?"

27 Kəllang Yəso kandə ndakənwa: "Mbəda nifa ngu nat paapaawa, mbəda Fara chikamə nan nat paapaa."

28 Tərkaakə Bitrus ndandəwa: "Kanang melani i'chi hi nat kana kuwursa."

29 Ndəkən ndat Yesowa: "Kittəkən nja mbwa'anda kuni, chəkawun malkə huraahi, ndu hwanmanchəkən kə hishcha tə nishcha, ndu shinkən ndu mankən, ndu hwechi'en, ndu pwatarcha kəthləm njang tə ka kusheng shunda,

30 nan mbəs ən arucha a kishi'i nakənya, hurecha, hwanmancha, parcha, hwecha tə pwatarcha tə pwenecha nan mbəs shisshingta a hurrechi na batyu,

31 Kəthləm ndəkən, terchin fichile naka mban nakənya naknda nata diffi, fichile naka diffi pad naknda nata mban."

Məkkatə Shunda Yəso kə Dar Mərtə'enadi

32 Kanda pədata Urshelima, Yəso lak na mban-itənanda. Pəđang ənnatkən kimshechi'enfa, nofchi naka kuwur kanda diffi pad lechiknda. Thlarkə Yəso hi akən kimshechi'en kumngərənsə chapyu kə kəlar, mbwa'angna kandə nat i' na mbəsndi.

33 Ndakənwa: "Səkama, nakənya nəma ndəta Urshelima, kə mbəndə nat ficha fər hweya nifa, kə harra pəktat pəristcha tə maldəmcha fa sakandə kus təkənnadi. Nanda thla kitasə i'mərtadi kə fərndəndi kə harra punofcha.

34 Nanda sa weləm, chahangndə yahta fa, təppangnda, kə mbəllangnda. Hur mundə məkkan nan thlata."

Hwanda Nda Yakubu tə Yohanna

³⁵ Nda Yakubu tē Yohanna hweecha Zabadi baknda bəsndi ndangndəwa: "Maldəm, ənsə yahatanisa hwanuta kə sangnə kani."

³⁶ Sahaən kandəwa: "Mə yahtuni kə sayi kuni?"

³⁷ Ndangndəwa: "Fari natu yimta kuturichideku hur afshi kə sokəm rəmma, ərtə harsəmteku ərtə pad a hishingteku."

³⁸ Ndang Yəso kandəwa: "Sənwuni i natuni hwandəwa. Nuni mbəla sat bahhi nati satyawa? Nuni mbəla thlət baptisma ti nati thlətyawa?"

³⁹ Ngəmangndəwa: "Aa nani mbələta." Ndang Yəso kandəwa: "Nuni mbəla sat bahi nati sata, kə thluni baptisma ti nati thləta."

⁴⁰ Pad alchidəngnəsə nati ndatwa leya na sokta a harsəmtengna ndu həshingtəngnəwa. Farə tahsən bichiniyu kə i' fichile tadətənar."

⁴¹ Kə səkətə tahət kimshechi'en kumyu shuniniyu səbkə hurchəngnandadi kə dər Yakubu tē Yohanna.

⁴² Ak Yəso kandə nat, ndangna kandəwa: "Shinuniwa, fichile naka kuturcha a kishi'iya la səkndə tor tē alchindəngnanda kə dər nofchəngnanda, pad pəktechəkən la səkndə tor tē mwadəngnanda kə dər nofchəngnanda."

⁴³ Ngu nat kichu a hurnuniwa. Pad le yakhəsa nat mwanchin a hurnuni, kə səka mafata tahchəkən.

⁴⁴ Tə pad le yakhəssa nata mban, kə naka mafata nofchə nat.

⁴⁵ Kəthləm chika hweya nifa a bu kə sang fichə torwa, bakən kə saən tora nofcha, pad kə fərən shishingtə'en kə thlən nofchandə oi."

Bartimawus Kukomta Kəna Yəso di

⁴⁶ Yəso tə kimshechi'en saakənda Yeriko. Naknda malə Yerikohi tə nofchə oi, lə hwandəsə pad kukomta thləmkənwa Bartimawus, hweya Timawus, das a mi mbanda,

⁴⁷ Kə səktə Bartimawus wa Yəso Lənazarat naka mbərtəhi, ndəkən thla'andən mburata ndatwa: "Yəso hweya Dauda, kə handukəfa."

⁴⁸ Bokang nofchihi oiyu ndangndəwa kə ngasən ba. Thlat təkichu i'naən mburathi ka'ən: "Hweya Dauda kə handukifa!"

⁴⁹ Səkkə Yəso ndi thlarkən hi ndakənwa: "Ndamənwa kə baka mbədyə." Nofchiyu ndangnda kukomiyuwa: "Kwallu hacha," "Abu mələ atsa."

⁵⁰ Chatkichuyu thlakə kukomiyu muhaən ndə suptə'enadi, ndəkna mbəs Yəso.

⁵¹ Ndəkən sahandə Yəso miya: "Məyahtusə kə sukə?" Ndəkən ngəmandə kukomiyuwa: "Maldəm, Yahkəsi kə mbəsi natmbəta."

⁵² Ndang Yəso wa: "Ndu, fərkitchindeku kənudadi." Chatkichuyu inkə hwanichi'enhi kuwurkən Yəso pədaknda.

11

Yim Yəso kə Urshelima

¹ Kənatnda satə nduk kə Urshelima, a Betafaji, tə Betani, tə shohla Zaitun, thlinkə Yesu kimshechi'en chap,

² Ndangna kanduwa, yimmama thlet həməđini taata mbanitənuniyu, nda yimtengnuni nuni nat hwan kware kənda, le tamuchit ficha pərtəsi. Kə kwasuni bunitəkən.

³ Chika wun sahang mi kuni wa kèthlèm mi, natuni sèt kichu? Ndangnguniwa shinnèm naka yahta, pad nan battækən nakənya.

⁴ Ndækən pəndat kimshechi'en ndəknda bəssandə hwan kware təkəna mibanga a kələrə mbanda, kwassang ndə hi.

⁵ Nofchi nak kitkita mbənniyu, ndangnda kanduwa: "Kèthlèm mi natuni kwasə hwan kware ti ya?"

⁶ Mbwa'angnda kandə I ndandə Yəso kandəwa kə mbunda, malang nofchikənkanda pəndakndətəkən.

⁷ Bangndə hwan kware təkəna Yəso supkəndə njelenjengnanda dər hwan kware təkən pərkənsi.

⁸ Nofchə oi supkəndə ndə supcheng nanda mbanda, funə pad thlithlahkəndə swikangrechi har somkəndəhi.

⁹ Fichile bən tə fichile naka diffi naknda whata, funa kukwara tə ndatwa, Hosanna! bəs'əna har shok kə ndukwatəkən kəbədə ləbatta hur thlēm Ləmwanda.

¹⁰ Bəs'ichisə har a dər bəta kuturichita kakatnəm Dauda! Mwanamən Fara le naka afshi

¹¹ Yim kəna Urshelima, kə kapat hura'a Fara, kəllaən chikami, Sək farəhufta, chəkna kish pədak na Betani tə kimshechi'en kum ngərrənsə chap.

Yəso Səbandi Affət Shubwata di tə Shunda.

¹² Bingətkən naknda malə Betanihi, nak mita fa Yəso.

¹³ Anakən affət shubwat tə swa'en kundummə kudkud langnga, ndækən ndətən ka nata naənhiwa nan mbəs hwecha bəratkən. Swechə ndaknaksi, kèthlèm sa'u farə ngəttə'enwa.

14 Ndang Yəso affətkənwa: "Mə ngəri nifa chi hwecheku paɗwa." A shik kimshechi'en i mbutən.

Yəso Rəkadə fa Hitə tə Hi'yandadi a Kapat Hura'a Fara

15 Bakndadi kə Urshelima, yim kə Yəso kə kapat hura'a Fara, rəkkən fa hita tə fa hi'yandə ichada hur kapat hurikənna Fara, paɗ wuwelaən hanafcha fa hi'yandə Tattabaracha ndə tə fa mbumbwe hanndibəlcha.

16 Paɗ thlaraən chika wunhi naka sət tortə kapat huri kənna Fara nda mbət hi'yandə ichadi.

17 Ndangna kandəwa: "Ndak yaratkənwa, 'Hure'engna nak ficha atwa mbət hwanda a həmchənət, bəkuni təbrandəhi kə mbət sokta har-cha."

18 Kə səktə pəktat pərischə tə maldəmcha i laulawatkən i sət Yəso, kakndə mbayi natnda mbəllanda. Sokkən lechanda kəthləm nofchi humkəyu pəɗa'ənkandəfə tə saktə'en.

19 A Farəhuffəɗiniyu chek Yəso kisha həmətkən tə kimshechi'en.

Ənat Sakta A ɗar Shubwadi Hwarkadiyu

20 Kanda mbərtəhi a bingətkən tə thləmat affəɗi mbutən ən kə ɗarkənyu, mbəssang kimshechi'en affət shubwatken hwerandə kə thlorəkən.

21 Kuɗukkə Bitrus i mbutə Yəso kə ɗar shubwadiyu a farəle ndakənwa: "Maldəm, kəllu shubwandə səbandundə tə hanngalə shunda hweradi paɗ miradi."

22 Ngəmang Yəso kimshechi'en wa: "Nam tə fərkitta mbənda Fara.

23 Ni mbwa'a kittəkəna kuni, chikawun ndannga shohlayiya wa, 'thla'u həmu hur hawuriyu,

nan hæmtæsi. Paḍ waat kə fərnəkɪt kəna sətɪkɪchu, mənɪnə tə handəkɪkɪtə chap chap wa.

²⁴ Kəthləm ndəkən nja mbwa'anda kuni, chika mə katuni hur hwanda, ma firuni kitsi tepa mbishuni, nan sokta innuni.

²⁵ Paḍ ma thleruni hi kuna hwanda, ma yunə si natuni tənda a hurhandəkɪkɪtə, kə kaluni ndəhi, kə thləm shinnuni ti naka hur afshi nan kala bəbichitfechengnuni kunəhi.

²⁶ Paḍ ma kalawuni bəbichitfechengnanda kandəhiwa, shinnuni hur afshi ngu kala bəbichitfechengnuni kunihwa.

Sahtə kə Dar Alchita Yəso.

²⁷ Ngərkə nda yimta Urshelima. Nak Yəso wi'yandə kapat hura'a Farəhi, pəktat Pərischə tə pəktat maldəmcha fichile la sakang kus tə tərmbandadi, tə fa banita baknda bəḍ'en.

²⁸ Ndangndəwa: "Mbəsku alchit sət ichinatya ayi? Wun fərukə mbanda kə səni kanda?"

²⁹ Ngəməng Yəso kandəwa: "Ni sahəmi kuni ərtə, ma fərinduni ngəmkən kani bwa'anda kuni ndu wun fərikə alchit ichi nati sətəya.

³⁰ Bwa'ami bəskə Yohanna alchit sa Baptisma nofcha ayi mbənda Farə wa, ndu bəḍa nifa?"

³¹ Tərkaakəndə haləi'nda tinnanda mənət ma ndata? Ma ngəmandəm wa bənda Fara, nan ndatwa mə sək fəruchituni kitta Yohanna?

³² Paḍ ma dendəm wa bənda nifa kanda lechanda nofcha kəthləm tərəkə nofchuwa, Yohanna tapənaa nakən.

³³ Ndəkən ndandənda Yəso wa: "Sənwanıwa. "Ndang Yəso kandəwa: "Njang paḍ ngi mbwa'andakuni ndi tə witə alchit mə la sittə pəktat torchiyawa."

12

Fər Sakət Shunda Dar fa Thlət Hita kə Hurata

¹ Tərkaakə Yəso shunandə kandə tə sakət shundə ndakənwa: "Nifəsə nat hitə inabi ensi, tauraən hi tə thlara, rekən mbət yimmandə hwanchi inabi təkənsi, a tinkən kətən pu hitəkənhar. Fərang na funə fa hudatkən, kana pədata hachahai somən.

² Saakə farə dəmhwanchi inabi təkən, thlənəkən mafat'en har ərtə kə mbəda fichile tər kə hitiyu, kəthləm kə thlangndə hwanchi inabi chiyu a hitəkən.

³ Fa tər hitəkən kəsagndə mafadiyu təpangnda, kalkəndəndəhi pədakən har chaa.

⁴ Ngərkə lə hitiyu thləna mafata kandə somən, erkəndəndi təpangnda in, sangndə ənnat harə fata.

⁵ Ngərkəna thlən yuna, leya pad mbəllangnda. Nakən kichu tə yakat fichile thləntən, funə tə təpangnda kanda funə tə mbəllangndə kanda.

⁶ A tahkən nifə ərtə, hwan lelə mbəntən fatkən ka'ən. A mweshitkən lə hitiyu thlənkən ndi kə mbədegnanda tə yarəwa kittəkən nanda fəra mwanda hwe'engna.

⁷ Fichile tərəkə hitiyu ndangndandaniwa, Ale na sokta lə hitəkənya a bama bəma bəllanda, kə sok hitəkəna i'nəm.

⁸ Kəssangnda a bəllangnda, muhangndi murrut kənadi kə diffitə hitəkən."

⁹ Sahang Yəso kandəwa: "Saənkunifəwa mənət lə hitiyu sətə? Ni mbwa'anda kuni-nan mbəlandə fa hundechiniyu kə fəraən hitikəna funə somən.

10 Tamwuni changngandə iya hur yarat shiwuncha Farəwowa? Ngwiyi chertə fatinda sokka kukuwun tinda.

11 Ndəsəta Ləmwandəniyu, paɗ ənat pəɗandə kəmfə hwanichengnəm.

12 Pəktat fatər mbanda yahkəndəsa kəsandə Yəso kəthləm mbəssandəwa fərkən sakət bəbi fa huɗechiniyu kə ɗar inchengnanda. Anakən kanda lechanda nofchi oiyu, kəthləm ndəkən mal-langnda pəɗaknda.

Kwa Chamta Mbəɗa Kaisar:

13 Farəle, thlənkə pəktechə funa hur Farisiyawecha tə nofcha Hiridus, kəthləm kə mbəsangndə chit'hansara Yəso hi, a hur shiwunchi nat na mbuta bah nanda kəsanda.

14 Satengnanda, ndangndəwa: "Maldəm, shinani wa sokən ləkitchita. Nofchə uf ərta mbəɗeku yah i'ndekusəwa. Lasakawu mbanda Fara ɗi a ɗar kitchita. Nakənya mbwa'ana kani keekesi kə kwanani chamta bəɗa Kaisar kapat kutura Romacha ndu nga keekesuwa?"

15 Anakən a mbəssa Yəso sakta kohat nofchəkən, ndangnakandəwa: "Kəthləmmə natuni ndəfi kantara mban? Bamiṭən hanndəmbəltə Romawecha kə ni."

16 Ndəkən bəndəndə ərta, sahkənwa, mirshingngiya tə thləmmə ɗarkənya i wuni?" Ndan-gndəwa: "I Kaisar."

17 Ndan-g Yəso kandəwa: "Fəramna Fara i naka i Fara paɗ fəranguni Kaisar i naka i Kaisar." Pəɗang ənatkən kandəfə ka'ən tə ngəmtə'en.

Sahmi kə Dar Thlata Məmatcha

18 Bak Sadukiyawecha mbæs Yəso, pəktat fa tərmbanda fichile ndakwa thlatəsa diffitə mərtadəwa. Sahangndəmi tə ndatwa:

19 "Maldəm, yarang Musa kus tiya kanisi ndatwa, ma mir hwanman nifə kə hishnifa, meltə nuhnifihi nga hwechi'ensuwa, hwanmankən kə hishnifa nan kəna reta kə ngalaən hwecha hwanmankəntisə məkəyu, kəthləm kədə thləm hwanmankəna mban.

20 Hwanmanchisi mud kə hishcha, hwalat'hwankən thlekən perra, məkən malutə hwehiwa,

21 Chapatakən tərəkən nuhmurudiyu kə nuhkən, məlan pad məkən malutə hwehiwa. Sokkən kichu tə məkkatakən.

22 Nakna mban kichuyu tubwaən hwanmanchi mudyu malundə hwehiwa. A mweshitmikən bak nuhiyu mərta.

23 Kəthləm ndəkən mbwa'ana kani, a thlata məmatcha nakna nat kə nuh wuni? Kəthləm ufndə mud redndə təndi."

24 Ndag Yəso kandəwa: "Ndəkən sək la suchituni keeke kəthləm sənwuni yarat shunda Faruwa, Pad sənwuni alchita Farəwa.

25 Thlahmbədi nat məmatcha thlata, mwa'u hishcha ret nishchəwa, nishchi pad mwa'u ficha fərkanda kanwa. Naknda soktə nda fathləncha Fara hur'afshi.

26 Dar pathlə thlata məmatcha, awi tamwuni changganda a hur dəlwercha Musa wowa, a hur kusheng shiwun hurhwelii kəskə hwatyu? Ndatwa njang naka Fara Ibrahim, Ishaku tə pad i' Yakubu."

27 Məlan nga Fara məmatchəwa, i' fa shissh-

ingcha. Shidfduni i'nguchik Keeke."

Kus le Nak Mwanchin

²⁸ Ərta hur maldəmcha fa sakandə kussa Musa dı, thlarkənhi mbənniyu nakna səkkanda halə'i'ndə tə ndani. Mbəssaən təndatwa Yəso firtə ngəmtə ndiichin, sahkənwa: "Yen kus təni cheka nat mwanchina hur kuschi ufya?"

²⁹ Ngəmang Yəso wa: "Le nak mwanchin ndəkən naka, Səkama, Kunang Israilawecha, Ləmwanda Farengnəm məlan ərta na Ləmwandə ndak.

³⁰ Waat kə mbənnəfat Ləmwanda Fareku tə handəkiketəku uf, tə shishshingteku uf, tə yareku uf tə pad alchideku uf.'

³¹ Chapatəkən pad ndəkən naka, 'Kə yahnə le nattuni nduknduk nda i'yahtu i'ndeku.' Nga kussi si mbərangnga fichilehiya tə mwandəwa."

³² Ndəkən ngərəndə maldəmti la sakangnga dəwa: "Keeke mbuutu maldəm. Mbwi nə kittəkən ndatwa Farə ərta yunəsə padwa.

³³ Pad ashini ndiichinsi kə yah fichində tə handəkiketə uf tə mbəssandəngnə uf, tə alchit uf, tə pad kə yahnə fichile natuni nduknduk nda i yahtu i'ndeku. Ndəkən nak ndiichin oi sherada fər us'i'chi tə fər pofənti yahtə ficha hur kustəkən."

³⁴ Kə mbəsəndə Yəso wa nifiniyu a mbəsəadə ngəmtə'en tə dathla, ndaənwa: "Nganaku lanngə tə kuturichitta Farəwa. "Diffitə ndəkən yunəsə sək alchit hanndəkiketə kə ngərən sahhami padwa.

Hweya Wun Kərəsti Tiya?

³⁵ Nak Yəso sakandada hur kapat hura'a Fara, sahkənwa: "Təkəni lanat maldəmcha fa sakandə kus Musadı ndatwa, "kərəsti hweya Dauda nakən?"

³⁶ Kəthləm Dauda tə i'ndi'en a hur Shemed Chidchid, ndakənwa: "Ləmwanda ndangna Ləmwandengnəwa, sokuhi tə harsəmtengna, kə fari nati ndəf atikrechəuwa ka sarəcheku."

³⁷ Dauda tə i'ndi'en efdəndəwa Ləmwanda, tə kənə natna sokta hwe'en?" Kapat humtəhi kəthləmat tə mbəndəfa.

Mbərəmsa Maldəmcha fa Sakadə Kus Təkənadi.

³⁸ A sakandə'enadi ndakənwa: "Mbərəmsa maldəmcha fa sakadə kus tə tərbəndadi, la yahkənda witə tə pəktat njelecha, kəthləm kə ndang fichi ənna kandə təmwanda lumocha.

³⁹ Paḍ la mbənanğfata kanda kə mbəsndi mbətsokchi ndiichin a mbət humta Yahudawechihi, tə mbət rəbcha.

⁴⁰ Kandəng harəfatsəwa la naknda səmandə i'cha ndəlat nishchi mərtə hishchengnanda, tə hwandə toltol a hur nofcha nda ka fa tərbəbanda. Kəthləm ndəkən nanda sat bahtə ka'ən."

Fər Poffəna Ndəlat Nuhnifə Mərtə Səmahha.

⁴¹ Sokkə Yəso nduktə yokət ngom hanndəmbəltə a kapat hura'a Fara, nakna nata kələndə nofchi naka muh hanndəmbəltəngnanda hur yokət fər poffən təkən. Hurrumchi oi muhkə hanndəmbəlchə ka'ən.

⁴² A bək nuhnifə lə bahta le mərtə səmahha, somkən mbuthl kopo chap kə hurkən, le sokka pene ərtə.

⁴³ Ak Yəso kimshechi'en kə thləmatkən, ndangna kandəwa: "Kitchitkən nati mbwa'anda kuni, i'fərtə ndəlat nuhhi mərtə səsmahya, mbərənda i'chika wunhi uf.

⁴⁴ Kandang ufya færkænda hur kœnechengnanda, mællan paḁ a hur bahtæ'en færtæn uf i'tahangsa nat'en."

13

Mbwi Yæso Witæ i na Kæs Kapat Hura'a Fara

¹ Nak Yæso malæ kapat hura'a Faræhi, ærta hur kimshechi'en ndakænwa: "Maldæm, nu witæ pæktat ngwichiya tæ pæktat tinchiya."

² Ndang Yæso wa: "Nga nednæ pæktat tinchiyawa? Nga yunæsæ natficha mala mbœnniyu chika ærtæwa paḁ ngwisæ nat ficha mala ḁar shekkæn nguchitficha wuwellandæhiwa."

Tærka Bahtæhi.

³ Paḁ sokkænna ḁar shohla Zaitun le naka kællaræ kapat hura'a Fara. Bitrus, Yakubu, Yohanna tæ Andarawus bakndæ i'chitnanda buḁweeta sahangndæwa:

⁴ "Mbwa'andæna kani, kwat nat i'chiya sæta? Mænaka sakætkæn na chetæwa a shee faræ sæta i'chiniya?"

⁵ Ngærkæ Yæso sæwa, "Ndæffam i'ndæsi mæ shekḁa yunæ kuniwa.

⁶ Kæthlæm nofchæ oi na bata hur thlœmnæ tæ ndatwa, 'njang naka kæræsti.' Nanda læm nofchæ oi.

⁷ Paḁ ma shikunæ pathlæ mbecha tæ kusheng mbecha, mæ lechiduniwa. Waat i'chiniyu nat kæssæn kichu, paḁ mweshitkæn sa'u kwandænwa.

⁸ Hœmtæ nan thla'anda hœmtæ fa, kuturichit paḁ nan thla'anda kuturichita fa. Na ficha sæk hæhærta hachahaifa mbechæ somsomæn a kisshita,

tə paɸ na mita natsi. I'chininatyu tərka pwançə kwadən, mwee funa bəta.

⁹ "Kə sokuni tə tahhasəfa ma i'chiniyu tərka thlata. Nanda ndəttəkuni kə mbət sakmicha, paɸ nanda təppanda kuni a mbət humta Yahudawechahi, paɸ nuni thlara bənitə pəktat nofcha tə kuturcha kəthləm thləmna, paɸ nuni mbəs mba mbwa'a kusheng shunda kandə kə ɸar i'ndengna.

¹⁰ Kəthləm kusheng shundə mbinchin nat fīcha tərka bəssanda həmçə nat.

¹¹ Ma harandə kuni ɸəɸndə tə kuni mbət shunda, mə thla'i hur in'chengnuni kə ɸar i'natuni mbutəwa. Mbwa'am i'mbwa'andə Fara kuni a mbənniyu, kəthləm nga kunang na shundəwa Chidchid tə Shemed ndak na shunda.

¹² Paɸ hwanmanda nan fər hwanmankən kə bəlang fīcha, Shində paɸ nan fər hwe'en, paɸ hwecha nanda thla'anda parchinandə fa, kə ɸəɸndə kə təkang fīchə kandəhi.

¹³ Paɸ chikawun nan cherə kuni kəthləm thləmna. Paɸ le kərəskə kə ndukwatken nan hərəkta.

Sat Pwancha.

¹⁴ "Fərəkənbata ma mbishuni ənat təkəmta le na bət tə pwancha a thlerhi mbəɸi kamuchiksi, (Lə changngatkən kə sənən): "Fīchile naka Yahudiya kə rahnda shohlacha.

¹⁵ Le naka afshi a ɸar kəndə mə tərīɸahai kə yimka huriwa nan tər ənwa.

¹⁶ Le naka hi mə ngərīɸa huri wa nan tər ənat supt'ənwa.

¹⁷ Ai kəmbəɸa nishcha fīchile tə hwechahur tə fīchile tə hwecha həsər a hur munchiniyu.

¹⁸ Hwanama mə si ichiniyu a hur mbitəwa.

19 A thlah mbədiniyu, na pwancha natsi le tamu chit ficha nata kə sət Farə kishita kə bukweya, paḍ ngu ficha ngərandəwa kə ndukwatkən.

20 Manga i'nakən tahha Ləmwandə hanmunchikənhiwa nifəsi na hərəktəwa, Paḍ kəthləm tachikənharti taatən, ndəkən sək tahandən hanmunchikənhi.

21 Mənda yuna kuniwa, "Nama, a Kərəstiya, ndu 'məlan taatiyu' mə fəriduni kitsəwa.

22 Kəthləm fa lekchisi na chetakish wa kandang naka kərəsti, tə tapənecha i'lekta, paḍ kənanda sət ənat pəḍandə nifəfa kəthləm kə shekdangndə nofcha, manan səta chika tachikənhara Fara.

23 Kə ndəfuni i'ndəsi, mbwa'adi chikama kuni ledya.

24 Diffitə Pwanchini hanmunchiniyu, hwatfarə nan yimta hulta, ndərra'a ngu fər ḍwachitwa,

25 Handərechə paḍ nanda nata həhatta haya afshi, alchita afshi nan həhərtəfa.

26 Dif fitəkən chikawun nannat hweya nifa bəta hur hussombə tə kapat alchit tə mwanda.

27 Kana thlən fathlənchi'en kə ngommangndə tachikən'en chika aya hurkishita, thlata ndukwat kukunchi fwada a kishita thlata ndukwat kishitə kə le.

Ənat Sakta Dar Affət Shubwata

28 Nakənya sakam əna ḍar affət shubwata. Ma mbisshuni tirkeetə njarəhi mələ titita, kə sənunisəwa fektə ndukhi.

29 Kichu paḍ, ma neḍnduni ichiya səta kə sənunisəwa bat'en ndukhi mələ mi kəndda.

30 Kitchitkən nati bəwa'anda kuni, naḍihi nakənya ngu mbərtəhiwa, sema shid i'chinatyu.

³¹ Afshi tē kishita nanda thlērəttadi, pad shundegnə ngu tamta thlērəttadəwa.

Nifəsə Sənkə Farəkən ndu Hanthlikchəkənwa.

³² Pad nifəsə sənke farəkən ndu hanthlikən kurmi fari nat i'chinyu sətə, chika fathlənchikəna hur afshi ndu hwankən tē'i'ndə'en. Shində sənke ndak.

³³ Nakən sənwuni fari nat farəkəna batwa, sokam tē tahhasəfa.

³⁴ "Bata hweya nifa naknanat nda nifə na sət witə langnga, ma meltə huraahi, saka'en tora mafechi'en, chika wun tē tor'en, ndangna lə pu mimbangkənharwa, kə ndəfən i'ndəsi kə fari natna ngərandə'in.

³⁵ Chika kunang kə ndəfuni i'ndəsi, kəthləm sənwuni fari nat lə hura'a batadəwa, ndu farəhufta, hurdiffitə findəkta, katət bəta, mbahya bingta.

³⁶ Ma bəd kurukchuk mə bida mbəsandə kuni sabweniwa.

³⁷ I la bwa'adi kuni, la bwa'ayi chikawuni kə sokuni tē tahhasəfa."

14

*Ked Pəktechə Mbandə kə Bəlangndə Yəso
(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Yh 11:45-53)*

¹ Tahkə mundə chap kə safichə chohhəmtala tē i'chi njohma le nguchit mehdəsafi'en. Le nak mwanchina hur pərischa tē maldəmcha fa sakandə kussa di, naknda kat mba kəsandə Yəso bubweeta kəthlēm kə bəlangnda.

² Kəthlēm lə ndakndəwa: "Ngəma sət iya hur njohhəmiyawa, məni nofcha thla'andəhur'i'nda."

Pa'afichə Kwescha Fideta Yəso a Betani

³ Yəso məla Betani hura'a Siman le nat tark-windafi'en soh. Məla dar səm'əna, yimkə nuh-nifəsi tə kwescha kupat tahəstəfichi tə pundala, tə fideta hurkən le nat satə'en mbinchinfə la atfichuwa nardi, la hiikəfichə tə handəbeltə oi, chaən kupadhiyu thləraən fidetkəna Yəso in.

⁴ Nofchi naka mbənniyu səbkə handəkikecheng nandadi tə i sət nuhiyu, ndangndandaniwa: "Kəthlemmə natna səbandə fidedidə lahiitəfichə tə handəbeltə oi kicheya?"

⁵ Matə hi'yangfichadiya manaficha mbəs handəbeltə i sherangnga aru kumchit kum məkkan, kə fərangficha fa bahcha." Bokangnda nuhihiyu ka'ən.

⁶ Ndak Yəso wa: "Malamən nuhhiniyu! Kəthlemmə natuni dahandə'in? Shidətə'ən ndiichin.

⁷ Fabahcha pware a hurnuni, nuni mbəlla kəsandakandəsi chikakwat yahtuni. Pad nga njang tə kuni pwareewa.

⁸ Nuhihiya shidətə i natna mbəla sita. Thləridə fidetafa a tah'sadə fadəngnə kə fari natficha thlo-hita.

⁹ Kitchitkən mbwa'andi kuni, uf mbədi nat nofcha basə kusheng kashunda hur kishitə nat, nanda mbu i sət nuhihiya, kəthlem kə kudufkichəndi."

*Ngəma Yahuda wa Nan Fər Yəso kə Kəsangnda
(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)*

¹⁰ Yahuda Iskaryoti ərta hur kimshecha Yəso kumkəngərənsə chap, dəkna mbəda Pəktat Pəristchəkən kəthləm kə hi'yangka di.

¹¹ Səkkəndə i yahtəna sətə naknda kwala, ndəkən tahsadəfəhiwa nani fərru handəbəlta.

Mbønniyu ngagtə Yahuda kat mbayi natna hi'ya Yəso kanda.

Yəso tə Kimshechi'en Chiində Njohmə Nga Mehndəfəwa

(Mt 26:17-25; Lk 22:7-14, 21-23; Yh 13:21-30)

¹² Saakə tərka farə chi njohəm chohhəmtala le nguchit mehndəsa fi'en, le lə thlet fichə burat hanshohrata, ndang kimshechi'enwa: "A ai yah-tusi kə tahsukani mbət chi njohəm chohhəm taləkənsi?"

¹³ A thlənəkən kimshechi'en chap ndagnna kadewa: "Dama hur həmta, nuni kəmtə tə nifə mələ rəf bət ama, kurunindi,

¹⁴ uf huri'i yimtən, ndangnguni lə hurikən wa: "Ndak maldəm wa a ai kətən romchi natti chi njohhəm chohhəmtala kanang tə kimshechengna?"

¹⁵ Nan chedə kapat kəndə kuni afshi le taptəficha kə tahsangficha. Mbønniyu natuni tahsə njohəmkəna kəmsi."

¹⁶ Kimshechiyu malkədə mbənnihyu pədaknda hur həmta, dəknda mbisandə uf ichi səka nda i mbutə Yəso. Tahsangndə chohhəmtaləkənhi.

¹⁷ Diffitə həmta fara Yəso tə kimshechi'en kum kəngirənsə chap bəknda hurikən.

¹⁸ Kanda dər səm'əna, ndak Yəso wa: "Kitchitkən nati mbwa'anda kuni, ərtə hurnuni nan hi'itadi, le natani səm'ən təndi."

¹⁹ Kə səktə kimshechi'en kichu səbkə handekiketeng nandadi, tərkaakənda sahandə ərtə ərtə tə ndatwa: "Njang wa?"

²⁰ Ngərkənsuwa, ərtə hurnuni kumkəngərənsi chap le natani səm'ta hur təbi ərtə.

²¹ Andiya hweya nifə nan bədəta, nda i yarandəfichə kushəngkənhi nattə kichu, ai kə

mbəda nifi yahkəsa fər hweya nifa! Kweshkəna ngətufichəndəwa."

Səm Jibi i Ləmwanda

(Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1 Kr 11:23-25)

²² Naknda dar səm'əna, təkən njohma saən usoko Fara, chichaənhi fərangna kimshechi'en, ndagna kandəwa: "Thlama; leya fadegna."

²³ Diffitəkən təkən təpsat ama, a səkən usoko, a fərangna kanda sakndə ufnda

²⁴ "Leya fwarengna le thlerandidi kəthlem nofchə oi."

²⁵ "Təni mbwa'a kitchitkəna kuni thlatə nakənya kə mban mwaawi sat ənwa magna fari natisat yuwakəna hur mwanda Farə wa."

²⁶ In'kəndə imsha, pədaknda kish kə shohla Zaitun.

Mbwi Yəso Halə'i'ni Nat Bitrusa Hala

(Mt 26:31-35; Lk 22:31-35; Yh 13:36-38)

²⁷ Kanda dar wita ndang Yəso kandəwa: "Uffuni nuni rahta maluni nji i'chitna. Nda i yarandə fichə ndatwa,

'Ni bələndə la hərəmta,
shohrechikən nanda wuwələhi.'

²⁸ Dək na mban təndandə wa diffitə thlatengna tə shisshingta ni lata Galili mə kunang".

²⁹ Ndang Bitrusa Yəso wa: "Njang ngi maləsəhiwa chika rahkə tahchikən nat."

³⁰ Ndang Yəso Bitrus wa: "Kitchitkən nati mbu'uta fidəkiya kə kukwara dəktə chap nu kurbadə halə ində məkkan tə ndat wa sənunə njiwa."

³¹ Chika tə kichu nak Bitrusa kurbandə mbuta tə alchita ndatwa, chika təna ficha təkəndəkəmhi

hwaa ngi tamta halə i'ndəwa sənwisəwowa!" Nat-nda ndakndə kichu.

Hwana Yəso Fara hur Getsemani
(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

³² Ndəkən saatənda mbidə la atfəchiwa Getsemani. Ndangna kimshechi'en wa: "Sokamhi mbidya, kə di hwanda."

³³ Tərkən Bitrus, Yakubu tə Yohanna, tərkaakən sək bahtə ka'ən, mirfat'ennadi.

³⁴ Ndangnakandəwa: "Shisshintengna məlla nat pwançhə ka'ən. Thlaramhi mbidya kə nuni kəlati."

³⁵ Dəkna mban ngudeh həmkənhi hachaya nakna hwandə tə ndatwa: "Ma mbandəsi mə nidi pwene ti naka batyuwa."

³⁶ Ndakənwa: "Papa, Papa, ənsə nak 'yang'yang nga mbədəkuwa. Tərran pwene tidadi fi'engnəya. Chika tə kichu nga i yahti natu sətwa iu'wa.

³⁷ Ndəkən ngərandən ina thlemat kimshechi'en dəkna mbəsandə kanda sa bweni. Ndangna Bitrus wa: "Bitrus, nanna sa bweni? Awi nguna mbəlla saktə tolla a kəlat chika i hanthliktə ərtəwa?"

³⁸ Sokam tə tahasəfa kə nuni hwanda kəthləm məhəmiduni hur yah'ichəwa. Paɸ tir shemedə nat təkichu fatkən təruruwa."

³⁹ Ngərkəna ngərandə'in kəthləm kə hwanin, nakna ngərandə shuni shuwuntən soh.

⁴⁰ Ngərkəna bata thlemat nanda bakna mbəsandə kanda sabweni, kəthləm uf nda nəhəd bweni hwanichengnandə ka'ən, bəhkəndə i nan nda mbwa'anda.

⁴¹ Ngərkəna thləmatnanda i məkkatəkən, ndangna kandəwa: "Paaya mwakuni sabweni kənuni

yipta? Shik kichu, shee farəkən. A fir fichi hweeya nifa kə hara fa bəbichitfata.

⁴² Thla'ama, tama. nama, nifina hiiyandadađi mələnya!"

Kəsafichə Yəso

(Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Yh 18:3-12)

⁴³ Chatkichuyu, kə nanna ngəlandə mi'en, bək Yahuda ərta hur kumngərənsə chap təkən tə nofchə oi tə thlohcha tə səssalcha, pəktat pəristcha tə maldəmcha fa sakandə kusadi, tə pəktechi thlenkə kanda.

⁴⁴ Kəthləm nifi hi'yangngadıyu teppa mwe-shandə tə ndatwa: "Le natti mbənfatkənyu məlan naka nifəkən. Kə kəsangnguni kə pəđuni tənda har."

⁴⁵ Kə saatən dəkna mbəs Yəso ndaənwa: "Lə hura'a." Nakna mbənfatkən tə kəmmya.

⁴⁶ Chatkichuyu njo'angnda kəsangnda.

⁴⁷ Ərta hurnandə le nak kit, kətkən thlohtə'en chathlaən thlemata mafata kapat Pərist təkənnadi.

⁴⁸ Nđang Yəso kandəwa, bəkuni tə thlohcha tə səssalcha kəthləm kə kəsikuni nda təni hara?

⁴⁹ Hanmunchikən kəm nang tə kuni nja sakandada hur kapat hura'a Fara, nattə kichu kəsiwuniwa. Sək fichə kichuyu kəthləm kə nəhdang fichə i mbutə laulawatkən.

⁵⁰ Mbənniyu bək kimshechi'ena cherəndəfa, rahkənda.

Kimshi'i Rahka

⁵¹ Han kimshasi tə də supta fa, kuwurkən ndi. Njo'angnda,

⁵² məllan mallaən də supkəna kanda, rahkən tamkwəl.

Yəso Mbanitə fa Yarakən hi

(Mt 26:57-68; Lk 22:54-55, 63-71; Yh 18:13-14, 19-24)

⁵³ Mbənniyu Pəɖak ndə tə Yəso kə mbəda kapat pərist. Nat pəktat pəristcha tə fambanicha tə maldəmcha fa sakandə kussa di ngomkənda thləmmatkən.

⁵⁴ Bitrus nakan langnga nattəkichu kuwurkənndi, kə hura'a kapat pərist təkən sokkəna thləmat fa pu hurikənhar nakna tək hwata.

⁵⁵ Mbənniyu pəktat pəristcha tə pəktat fasakmichə uf nda naknda kat sakət shuni nanda dəftə kə ɖar Yəso, kəthləm kə mbəsndə kə bəlangnda, nattəkichu mbəsundə mbandəwa.

⁵⁶ Paɖ nofchə oi shuwunkə lekta ɖar i'ndi'en paɖ bu miyengnandə ərtəwa.

⁵⁷ Diffitəkən paɖ thlaakə funə tə lektə kə ɖar i'ndi'en ndatwa:

⁵⁸ "Shikanindi ndatwa, 'ni hokkandə kapat hura'a Farəhi le tintə fichə tə harcha, paɖ hur mundə məkkan ni tinnanda kwarkən nga tə harchəwa."

⁵⁹ Chika tə kichu shundengnandə bu ərtəwa.

⁶⁰ A mbənniyu thlaakə kapat pərist thlarkənhi kit kə hurdifitənanda sahaən mi Yəso tə ndatwa: "Nga ngəmtəkusəwowa? A ɖar witə i'chi mbutə ficha i'ndekuyawowa?"

⁶¹ Ngaskən ba ngərawusəwa. Ngərkə kapat pərist təkəna sahandə paɖ: "Sokən naka Kərəsti, hweya Farəwa?"

⁶² Ndak Yəso wa: "Njang." "Təpaɖ nuni nat hweya nifa ɖassa harsəmta le nak mwanchin mələ batahaya hur afshi hur husomba'a."

63 Ndəkən thlæthlahandə kapat pərist təkən njela'enadi, ndakənwa mənatma ngərkata mbəd'en padī.

64 "Səkam witə njir fadi sətən: "Mə nattuni?" Uf nda thlangndə kitahi tə ndatwa keekesi kə məkadi.

65 Chatkichuyu tərkaakə funa chaha yahtafa, kənanɡndə hwanichi'en, tətəpangndəfa, ndanɡndəwa: "Mbwa'ana kani wun təkəsa." Fa pu kapat hurikənhar mbwaltakənndi.

*Bitrus Heltə I'ndə tə Ndatwa Sənu tə Yəso wa
(Mt 26:69-75; Lk 18:15-18, 25-27)*

66 Bitrus məllan ndassa hachahaya fəlhura'a, bək nuhhwee ərta hur mafecha kapat pərist.

67 Nakkən Bitrussa tək hwata, nakna kəllandə ndakənwa: "Sokənma, kunang nak tə Yəso Lənarattadiyu."

"Ndaənwa kunang nak tə Yəso Lənarattadiya.

68 Pad halkən i'ndə ndakənwa: "Njang sənwi i natu shunda dərkənwa. Pad mbəssawiwa!" Cheknakish kə mi mbanga. Chatkichuyu kukwarkə dəkta.

69 Mafat nuhhwaniyu nakənndi, ngərkən ndanda fichile kitkitta mbənniyuwa: "Nifiya məlla hur nanda."

70 Ngərkəna halə i'nda.

Toppə kicha pad fichile kitkityu ndangnda Bitruswa: "Kitchitkən sokən pad naku ərta hur nanda, kəthləm sokən lə Galiliyawata."

71 Nakna cherə i'ndi'en kənna nata at'i'chimi tə ndatwa: "Sənwi nifi natuni shunda dərkənwa."

72 Chatkichuyu kukwarkə dəkta i chapatəkən. Kudukkə Bitrus tə shuni mbwa'andə Yəso ndatwa: "Kə kukwara dəktə chap nu kurbəndə

halə i'ndə məkkən ndatwa sununə njiwa." Kə kudəktən shuwunkən chat nakna tita.

15

Yəso Məla Mbanitə Bilatus

(Mt 27:1-2, 11-14; Lk 23:1-5; Yh 18:28-38)

¹ Kənat bəta wenda mbingtə tung, pəktat pəristchikən tə pəktat fambanicha tə maldəmchə fa sakandə kussa Musa dī, tə pəktat fasakmicha tahsangndə hi. Dəkən kənandədə Yəso pədəkndə tənda mbaniti Bilatus.

² Sahang Bilatus mi Yəso tə ndatwa: "Sokən naka kutur Yahundaweçəwa?" Ngəmaən'en tə ndatwa: "A mbwinə keeke."

³ Nak pəktat pəristchikəna nata muh hanharkən kə dər i'chə oi.

⁴ Ngərkə Bilatus sahəmi tə ndatwa: "Nga ngəmtəsi natu ngətəsəwowa? Nu yakat kohat shuwunchi nannda mbutə kə dər i'ndekuyu."

⁵ Yəso paaya ngərausəwa, pədəng ənnatkən Bilatus fa.

Thla Fichə Kiita Yəso i Mərtadi

(Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Yh 18:39-19:16)

⁶ Ma shee farə chohhəmtala Bilatus lakalkən nifəhi ərta hur pursunacha le sahtənda.

⁷ Hur fa thlahur in'chi pursunayu yunəsə mbəlkəfata le la atfichəwa Barnabas.

⁸ Bak ngom nofchə oi tərkaakəndə hwanandə Bilatus kə saən kandə nda i'səntənhi tə sandə kanda.

⁹ Ndəkən ngəmməndən engnanda: "Yahkunisi kə kallayi kutur Yahundaweçə kuni hiwa?"

¹⁰ Kəthləm mbəssađiwa tə nan'nda sərəhndi, ndəkən nat pəktat pəristchikəna fərndi.

11 Pæktat pæristchikən chikangndə nofchikən, kweshkən kəkalaən Barnabassa kandə hi.

12 Ngərkə Bilatussa ndanda kandəwa: "Mənati sandə nifi lə atuniwa kutur Yahundachiya?"

13 Ngərkəndə hwata tə ndatwa: "Kukanhi!"

14 Nđang Bilatussa kandəwa: "Kəthlem mi? witə bəbifat mə sətən?"

Chika tə kichu thla'angndə mburat uf ndə tə alchita ndakndəwa: "Kukamən hi!"

15 Bilatus yəhkənsa təra hur ngom nofchihiyu kalaən Barnabassa kandə hi. Difitə təppi təpəndə fathlərhwecha Yəso fərangna kanda kə kukwangndəhi.

Njir Fathlərhwechə Yəso

(Mt 27:27-31; Yh 19:2-3)

16 Pədak fathlərhwechə təndi kə huri kuturichita, kə hur huri kuturichita, akndə tahət fathlərhwatəkən nat.

17 Pangndə njeli kuturichit ngah nda am fi mbillehsheta, tahəskəndə fwa'in ndahha pangnda in.

18 Tərkaakəndə nda ənna: "Mbwarə shishsingta kə mbədeku kutur Yahundawecha!"

19 Naknda rərro'a ndəffa'in tə səssala, naknda chahha yahta fa, təpəf naknda kopəndəhi wa tənnda fəra mwanda.

20 Kə mweshandəndə njirndi, kətangndə njeli'ihhi fi'en ngah nda am fi mbillehshetyu pangndə ikən. Pədakndə təndə kəthlem kə dənda kukwandəhi dar palita.

Kukwa Fichə Yəso hi

(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Yh 19:17-27)

21 Kanda ɗar mbærtəhi tɔ Yəso mɛlla rɛf palitə'en, chat a nifiya lenat thlemkən wa Siman lɔ Sayirinta, shinnda Alekzanda tɔ Rufus, mɛla bata thlet hɛmta ɗɛfkəndəndi waat kətərən palita Yəso.

22 Pɛɗakndə tɔ ndi kɛ mbədi lɔ atfichəwa Golgota (sakatkən wa mbət tɔb i'nda").

23 A mbənniyu fərrangndə am'innabi le kurtandəndəhi tɔ mur, cherkən sata.

24 Kukangndəhi ɗar palita, sakangndə njela'en hi thlerənanda, naknda tata kəthlem kɛ sənnɗə i'nat chikawuna mbəsta.

25 Kukangndəhi tɔ hanthlɛktə hanherta i'bingta.

26 A yarandə ɛnat sənəkən kɛ ɗarkən: "Kutur Yahudawecha."

27 Mbənniyu kukangndə hi tɔ harchə chap, ɛrta harsəmtə'en ɛrta hishingtə'en.

28 Leya ndəkən na nɛhata laulawathi, ndakwa a thlɛkfichənda hur fa cherə thlən i mbutə kus."

29 Nat nofchi naka mbærtəhi tɔ mbənniyu, naknda hɛhrandə i'nda kənnɗa shuwun bəbi icha ɗar Yəso tɔ ndatwa: "Yu! sokən ti ndakwa, nu hokandə kappat hura'a Farəhi paɗ kɛ tinangna hur munchə məkkan,

30 hɛrkandən i'ndeku hacha, kɛ tərnahaya ɗar pali'iya!"

31 Kichu paɗ pɛktat pərɛstcha tɔ malɗəmcha fa sakandə kussa ɗi, lɔ naknda shuwun njirndi a thlerənanda, lɔ naknda ndatwa: "Hɛrkadɗfuna: "Ngu hɛrkandə i'ndi'enwa.

32 Kɛ tər Kərəsti haya kutur Isra'ilawecha, kɛ tər kahaya ɗar palikən chetchetya, təkichu natma nata kɛ fərəmkita ɗarkən." Fichile kukandə fichikandə tɛndi i'erandəfa.

*Mārta Yəso**(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Yh 19:28-30)*

³³ Hanthləktə kumkəngərənsi chap i hur fara, ngəlang hultə hachahaikən nat, kə hanthləktə məkan i farəhufta.

³⁴ Kə saatə hanthliktə məkan, tik Yəso tə kapat mburata, ndakənwa: "Eloi, Eloi, lama sabatani?" sakətkən wa: "Ai Fara, Ai Fara, məsək chertunji?"

³⁵ Fichile thlarkə nduk təndi kəsəktəndə kichu ndakndəwa: "Səkama məla at Iliya."

³⁶ Rahkə yuna hurnanda dəkna tənnandə ən nda hussunjela'a, tə am tamnda fakkəna səssala, fərangna Yəso kə san, ndakndəwa, "Pwa'ama, kənəm ma na Iliya bata tərəndahaya dar pali'i'ya."

³⁷ Chatkichu shuwunkə Yəso tə kapat mburata, kannə kalə shishshingtə'ənhi.

³⁸ Kuwuri kəntə ficha kapat hura'a Fara thlahkən hi chap, thlata dərkən kə kakən.

³⁹ Kapat fathləehwechəkən le nak kitta mbəniyu a kələnda nakən məri'mərtən* ndakənwa: "Kitchitkən nifiya hweya Farə nakən!"

⁴⁰ Nishchəsi thlarkə langnga naka nat kanda nishchəkən nda Maryamu le baka a Magdala, Maryamu man Yakubu le nak nguddeh mə Yusufu†, tə Salomi.

⁴¹ Kandang kuwurkəndə, nadi natnda hachahai Galili, kwirndəndə təpad fərandə mwanda, tə yakat nishchi oiyu dəfkəndə kə Urshelimayu kanda mbənniyu.

---

* **15:39 15:39** Funə yarechikən ndakndəwa tid kəna mərta

† **15:40 15:40** Greek cha yaru ndəwa Josephwa yarak nduwa Joses

*Thloh Yəso**(Mt 27:57-61; Lk 23:50-56; Yh 19:38-42)*

⁴² Sək farə hufta, ɓakna soktə kə farə tahasəfa kəthləm ishkichitkən farə yipta Yahudawecha,

⁴³ Nifəsi lə atfichəwa Yusufu ɓakna həmət Ar-matiya, nakən ərta hur fichile lə fərandə fichə mwanda, lenaka pu mwanda Fara, səkən al-chit handəkiketa ndəkna mbənda Bilatus, sahaən murət Yəso.

⁴⁴ Pəɗang ənatkən Bilatus fa ndu a teppa mirri, thlənəkən kə angfichile nak mwachina hur fathərhwechəkən, sahaən miya: "Təkit Yəso teppa mirwa?"

⁴⁵ Kə səkətən kichu miya kapat fathlərhwechəkən tə ndatwa teppa mirri, fəraən murət fatkəna Yusufu.

⁴⁶ Hiikə Yusufu njeli thlohmurta, təraən fata Yəso haya, fwadaən tə njeli thlohmurundayu, dəfkəna hur kwata le retficha fa ngwiya. Pwatkən paplata ngələən mi kwatkənsi.

⁴⁷ Maryamu le ɓaka a Magdala tə Maryamu man Yusufu nedndə mbədi hunandə ficha.

16*Thlata Yəso kwata**(Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Yh 20:1-10)*

¹ Kə mbərkə farə yipta Yahundaweche hi, Maryamu le ɓaka a Magdala, tə Maryamu man Yakubu, tə Salomi, hiikəndi fidedi nat sat'ən mbinchinfa kəthlēm kə dənda pa'anda Yəso fa.

² A farə Lati ɓingtə tung, kənat fara cheta pəɗaknda mi kwatkən.

³ Nangnda ndandandani chiuwa: "Wun na pwatandə paplatkən engnəmaɗa mi kwatkən?"

4 Kə thla'andəndə i'nda nak ndə paplatkən a teppa pwatafichadi nakən mwanchin.

5 Kənannda yimta hur kwatkən, nakndə hwankimsha'a das tə harsəmta, tə heddi njela'a pəđang ənatkən kandəfa.

6 Nđangna kandəwa mə pəđa ənkunifəwa nuni kat Yəso Lənazaratta, le kukkwandəfichəhi. A thle'i, mələnsa mbənniyuwa, kələma mbədi hūnandəficha.

7 Dama mbwa'amna kimshechi'en tə Bitrus, təndatwa nan lata Galili mə kandang, mbənniyu nuni nanndi nda i mbwa'a'ndənakuni."

8 Nishchəkən pəđ shekda'ində kanda kandə saktatfa Cheknda kish tə rahta, a hurkwatkən fechengnanda rəptəfa shekda'ində kandə ka'ən. Mbwa'aundə əna nifuwa kəthləm kanda lechita.

*Yəso Chedadə Fat'enna Maryamu Magdaliya
(Yh 20:11-18)*

9 * [Kə thlattin tə shisshingta fa bingtə tung a farə Lati, tərkaakən bəta mbəs Maryamu le baka a Magdala, nuhi rəktə Yəso ləwurchə mūdā fet'en.

10 Məlan pəđ dəkna mbwa'anda fichile natndə tə Yəso soh kana mərta dəkna mbəssandəkanda səb hura tə pəđ kanda tita.

11 Kə səktəndəwa Yəso məllan tə shisshingta fa, təpəđ nēdtəndi, cherkənda fərkiti.

12 Diffitə ndəkən chedkən fat'enna mbənda funə chap hurnandə tə witə natsomən, kanda đar pəđata thlethəmta.

13 Nofchi chapyu ngərangndə'in bəknda mbwa'anda tahchikən, chika təkichu fərundə kitsi kə đar i mbutəndəwa.

* **16:9 16:9** A hura yerechi yarətfichə soh ngusuwa chekangficha

Cheddā Yəso Fat'enna Kimshechi'en Kumngərənsə Ərta

(Mt 28:16-20; Lk 24:36-40; Yh 20:19-23; Tf 1:6-8)

¹⁴ Diffitə ndəkən bək Yəso mbəs kimshechi'en kumkəngərənsə ərta shokndəhi kanda səm dəsəmta, bokkangna kandəhi kə dər bəh fərkitçidəng nanda, tə kwaakwaachit handəkiketa, kəthləm cherndə fərkitta dər fichile naknda a diffitə thla'i'thlattən.

¹⁵ Ndangna kandəwa dāma hur kishitə nat kə bəssuni kwescha shunda kə mbəda nofchə nat.

¹⁶ Uf nifi fərəkəit sangfichə bəptisma nan hərəkta, pad'le cherkə fərkit na fīcha fəra pwancha.

¹⁷ Na fīcha nat sakət i'chiiya tə mbəda fīchile fərəkəit: nanda chandə bəbi ləwurchakissha hur thləmna, nanda shuwun yuwamichə somsomən,

¹⁸ Nanda harə huthlənchəhar tə pad' chika witə bəbi i'natma sandə ngu tamta sa ənkanduwa; nanda sa harcha nofcha in fīchile nak hahchin nanda kəndadi."

Təra Fichə Yəso kə Afchi

(Lk 24:50-53; Tf 1:9-11)

¹⁹ Diffitə shuni shunandə Ləmwandə Yəso kanda, tərang fīcha afshi, sokkəna har səmta Fara.

²⁰ Pədak kimshechikəna nata basə kwashchə shunda Fara chika ayi, Ləmwanda nakna kəsanda kandəsi. Tə mbəda ənnat sheka inchi nannda sətyu chedkənwa kweshcha shuni nannda bəssəyu bəkna mbəda Fara.]

Boga New Testament Portion
Portions of the New Testament in the Boga language
of Nigeria

copyright © 2023 The Seed Company in collaboration with Language
Developecs and Bible Translators Association

Language: (Boga)

Contributor: Language Developers and Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in
any format and to make reasonable revisions and adaptations of this
translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in
a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily
endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions
under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word
involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation
22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files
dated 2 Jul 2025

7ff1e4ab-f55d-5b63-a0cb-c9c683f93166